

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 6. 6. 2018
COM(2018) 438 final

2018/0228 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú sa nariadenia (EÚ)
č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014**

(Text s významom pre EHP)

{SEC(2018) 292 final} - {SWD(2018) 312 final} - {SWD(2018) 313 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Zámerom tohto návrhu je vytvoriť právny základ pre Nástroj na prepájanie Európy (NPE) na obdobie po roku 2020. Ako dátum začatia uplatňovania sa v ňom stanovuje 1. január 2021 a tento návrh sa predkladá Únii 27 členských štátov v súlade s oznámením Spojeného kráľovstva o jeho zámere vystúpiť z Európskej únie a Euratomu na základe článku 50 Zmluvy o Európskej únii, ktoré bolo Európskej rade doručené 29. marca 2017.

• Dôvody a ciele návrhu

Komisia 2. mája 2018 predložila návrh¹ viacročného finančného rámca na obdobie po roku 2020, v ktorých na Nástroj na prepájanie Európy bola vyčlenená suma 42,265 milióna EUR.

Na podnecovanie tvorby pracovných miest a dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a Únia potrebuje modernú vysoko výkonnú infraštruktúru slúžiacu na prepojenie a integráciu Únie a všetkých jej regiónov v sektoroch dopravy, telekomunikácií a energetiky. Tieto prepojenia sú kľúčové pre slobodný pohyb osôb, tovaru, kapitálu a služieb. Transeurópske siete by mali uľahčujú cezhraničné prepojenia, podporujú väčšiu hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a prispievajú ku konkurencieschopnejšiemu sociálno-trhovému hospodárstvu a k boju proti zmene klímy.

Európa by mala výhľadovo dospieť k mobilite bez smrteľných nehôd, emisií a papiera a stať sa svetovým lídrom v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a špičkou v digitálnom hospodárstve. Moderná, ekologická, inteligentná, udržateľná, inkluzívna, bezpečná a chránená infraštruktúra bude mať hmatateľné výhody pre európskych občanov a podniky, ktorí vďaka nej budú môcť efektívnym spôsobom cestovať, zasielať tovar, mať prístup k energii a vysokokvalitným digitálnym službám.

NPE na tento účel podporuje investície do dopravnej, energetickej a digitálnej infraštruktúry prostredníctvom rozvoja transeurópskych sietí (TEN). Na obdobie 2021 – 2027 sa navrhuje aj podpora cezhraničnej spolupráce v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov.

NPE sa zameriava na projekty s najvyššou európskou pridanou hodnotou a katalyzuje investície do projektov s cezhraničným dosahom a celoeurópskych interoperabilných systémov a služieb, v prípade ktorých je nevyhnutné, aby finančná podpora pokračovala aj po roku 2020. NPE svojim efektívnym spôsobom práce reaguje na zlyhania trhu a pomáha získavať ďalšie investície z iných zdrojov, najmä zo súkromného sektora, a to v súčinnosti a doplnkovosti s InvestEU a inými programami Únie.

NPE „je určený na podporu investícií do transeurópskych sietí. Tieto siete a cezhraničná spolupráca majú rozhodujúci význam nielen pre fungovanie jednotného trhu, ale sú strategické aj z hľadiska realizácie energetickej únie, digitálneho jednotného trhu a rozvoja udržateľných druhov dopravy. Bez zásahu EÚ majú súkromní prevádzkovatelia a vnútroštátne orgány slabú motiváciu investovať do projektov cezhraničnej infraštruktúry“².

¹ https://ec.europa.eu/commission/publications/factsheets-long-term-budget-proposals_sk

² Oznámenie Moderný rozpočet pre Úniu, ktorá chráni, posilňuje a obraňuje Viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 – COM(2018)321/4 z 2. mája 2018.

V návrhu Komisie na viacročný finančný rámec na obdobie 2021 – 2027 sa odzrkadľuje význam boja proti zmene klímy v súlade so záväzkami Únie vykonávať Parížsku dohodu o zmene klímy a so záväzkom k plneniu cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja a stanovuje ambicióznejší cieľ, pokiaľ ide o zohľadňovanie problematiky klímy vo všetkých programoch EÚ, s celkovým cieľom 25 % rozpočtových výdavkov EÚ na podporu cieľov v oblasti zmeny klímy. Očakáva sa, že z najväčšej miery k dosiahnutiu tohto cieľa prispeje Nástroj na prepojenie Európy, z ktorého finančných prostriedkov by celkovo 60 % malo prispievať k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy. Príspevok tohto programu k dosiahnutiu tohto celkového cieľa sa bude sledovať prostredníctvom systému markerov EÚ pre oblasť klímy na vhodnej úrovni členenia vrátane použitia presnejších metodík, ak sú k dispozícii. Komisia bude naďalej každoročne predkladať informácie o viazaných rozpočtových prostriedkoch v súvislosti s ročným návrhom rozpočtu.

S cieľom podporiť plné využitie potenciálu programu prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy sa Komisia bude snažiť identifikovať príslušné opatrenia počas celého procesu prípravy, implementácie, preskúmania a hodnotenia programu.

Budúce potreby v oblasti dekarbonizácie a digitalizácie hospodárstva Únie si vyžadujú rastúcu konvergenciu v sektore dopravy, energetiky a v digitálnych odvetviach. Synergie medzi týmito tromi sektormi by sa preto mali využívať v plnom rozsahu, aby sa maximálne prejavila efektivita a účinnosť podpory Únie. Medzi príklady oblastí synergie patrí prepojená a autonómna mobilita, ekologická mobilita využívajúca alternatívne palivá, skladovanie energie a inteligentné siete. S cieľom podporiť projekty, ktoré sa týkajú viac ako jedného odvetvia, budú stimuly zahŕňať možnosť uplatňovať najvyššiu mieru spolufinancovania príslušných odvetví. Okrem toho bude môcť každé odvetvie akceptovať ako oprávnené náklady doplnkové prvky týkajúce sa iného odvetvia, napríklad výroby energie z obnoviteľných zdrojov v rámci dopravného projektu. S cieľom podnietiť a uprednostniť medziodvetvové návrhy sa posúdi synergia medzi navrhovanými opatreniami podľa kritérií na vyhodnotenie ponúk. Synergie sa budú vykonávať prostredníctvom spoločných pracovných programov a spoločného financovania v príslušných odvetviach.

V prípade dopravy je zámerom NPE prispievať k dokončeniu oboch úrovní siete TEN-T: strategického základu (t. j. základnej siete) do roku 2030 a jej rozsiahlejšej úrovne (t. j. súhrnnej siete) do roku 2050. Ďalej sa v rámci tohto nástroja podporuje nasadzovanie európskych systémov riadenia dopravy pre všetky spôsoby dopravy, najmä pre leteckú a železničnú dopravu, a nástroj pomáha EÚ aj pri prechode na inteligentnú, udržateľnú, inkluzívnu, bezpečnú a chránenú mobilitu (napríklad formou vytvárania európskej siete infraštruktúry na nabíjanie vozidiel na alternatívne palivá). Odhaduje sa, že dokončenie základnej siete TEN-T do roku 2030 prinesie 7,5 milióna pracovných miest ročne od roku 2017 do roku 2030 a ďalší nárast HDP v Únii o 1,6 % v roku 2030.

Okrem toho by sa na základe spoločného oznámenia o zlepšení vojenskej mobility v Európskej únii z novembra 2017³ a akčného plánu o vojenskej mobilite, ktorý 28. marca 2018 prijala Komisia a vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku⁴, finančné prostriedky Únie na vykonávanie civilno-vojenských dopravných projektov dvojakého využitia mali implementovať prostredníctvom nástroja NPE.

³ JOIN(2017) 41.

⁴ JOIN(2018) 5.

V prípade energetiky sa dôraz kladie na dokončenie transeurópskych energetických sietí prostredníctvom rozvoja projektov spoločného záujmu, ktoré sa týkajú ďalšej integrácie vnútorného trhu s energiou a interoperability sietí cez hranice a vo všetkých sektoroch; prostredníctvom udržateľného rozvoja umožnením dekarbonizácie, najmä integráciou obnoviteľných zdrojov energie, a prostredníctvom bezpečnosti dodávok energie, okrem iného aj zabezpečením zvyšovania inteligencie a digitalizácie infraštruktúry. Nástroj prispieva aj k nákladovo efektívnemu dosahovaniu cieľov Parížskej dohody o zmene klímy, ako aj cieľov v oblasti energie a klímy do roku 2030 a dlhodobých cieľov dekarbonizácie, a to prostredníctvom integrácie energie z obnoviteľných zdrojov do rozvoja vhodnej infraštruktúry a prostredníctvom podpory obmedzeného počtu cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

V digitálnej oblasti sa prostredníctvom NPE maximalizujú prínosy, ktoré všetkým občanom, podnikom a verejným správam prináša digitálny jednotný trh. Zavádzaním digitálnych sietí s veľmi vysokou kapacitou a s vysokou úrovňou bezpečnosti sa podporujú všetky inovačné digitálne služby vrátane prepojenej mobility a iných služieb verejného záujmu. Nástroj navyše prispieva k tomu, aby všetky hlavné subjekty sociálno-ekonomickej interakcie, ako sú školy, nemocnice, dopravné uzly, hlavní poskytovatelia verejných služieb a vysoko digitalizované podniky, mali do roka 2025 prístup k progresívnemu širokopásmovému pripojeniu (1 Gb/s). NPE prispieva k celkovej pripojiteľnosti európskych území vrátane najvzdialenejších regiónov k internetu.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Všeobecným cieľom NPE je podporovať dosahovanie cieľov politik EÚ v sektoroch dopravy, energetiky a v digitálnych technológiách v súvislosti s transeurópskymi sieťami, a to umožnením alebo urýchlením investícií do projektov spoločného záujmu, a podporovať cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Bude sa zameriavať na maximalizáciu synergií medzi sektormi, na ktoré sa NPE vzťahuje, a ďalšími programami EÚ.

V sektore dopravy NPE prispieva k dosiahnutiu dlhodobých cieľov EÚ zameraných na dokončenie základnej siete TEN-T do roku 2030⁵ a pokrok smerom k dokončeniu súhrnnej siete TEN-T do roku 2050. To zahŕňa prechod na ekologickú, konkurencieschopnú a prepojenú mobilitu⁶, zavedenie systému SESAR a Európskeho systému riadenia železničnej dopravy (ERTMS) a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo prostredníctvom inovačnej infraštruktúry vrátane základnej infraštruktúry EÚ na nabíjanie vozidiel do roku 2025.

V oblasti energetiky NPE prispieva k dokončeniu prioritných koridorov TEN-E a tematických oblastí⁷ v súlade s cieľmi v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov⁸ s cieľom zaistiť fungovanie vnútorného trhu Únie s energiou, ktorý zaisťuje bezpečnosť dodávok energie (aj prostredníctvom zvyšovania inteligencie a digitalizácie infraštruktúry) a prispieť k plneniu cieľov v oblasti udržateľného rozvoja a v oblasti klímy začleňovaním obnoviteľných zdrojov energie

⁵ Nariadenie (EÚ) č. 1315/2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete, článok 38.

⁶ COM(2017) 283 Oznámenie Komisie s názvom Európa v pohybe: Agenda sociálne spravodlivého prechodu na ekologickú, konkurencieschopnú a prepojenú mobilitu pre všetkých.

⁷ Nariadenie (EÚ) č. 347/2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru.

⁸ COM(2016) 860 final.

V prípade obnoviteľných zdrojov energie NPE prispeje k dosiahnutiu navrhovaného cieľa EÚ na rok 2030 nákladovo efektívnym spôsobom, pokiaľ ide o energetickú transformáciu a zohľadňovanie politík v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vrátane prepojenia odvetví.

V sektore digitálnych technológií NPE prispieva k zabezpečeniu infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti gigabitovej spoločnosti⁹, ktorá je východiskovou podmienkou pre fungovanie digitálneho jednotného trhu¹⁰, ako aj k zabezpečeniu infraštruktúry potrebnej na náležité podpora celoeurópskej digitálnej transformácie hospodárstva a spoločnosti.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Dopravná, energetická a digitálna infraštruktúra budú v rôznej miere podporované viacerými finančnými programami a nástrojmi EÚ vrátane NPE, Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) a Kohézneho fondu, programu Európsky horizont, fondu InvestEU a nástroja LIFE. Je dôležité čo najúčinnejšie využiť rôzne finančné programy a nástroje Únie, a tým maximalizovať doplnkovosť a pridanú hodnotu investícií podporovaných Úniou. To by sa dosiahlo prostredníctvom zjednodušeného investičného procesu, ktorý by umožnil zviditeľnenie pripravovaných dopravných projektov a súlad v rámci príslušných programov Únie v úzkej spolupráci s členskými štátmi.

Opatrenia programu by sa mali primeraným spôsobom využívať na riešenie prípadov zlyhania trhu alebo suboptimálnych investičných situácií bez toho, aby kopírovali alebo vytlačali súkromné financovanie, a mali by prinášať jasnú európsku pridanú hodnotu. Zabezpečí sa tak súlad medzi opatreniami programu a pravidlami štátnej pomoci EÚ, čím sa predíde neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Na transeurópske siete sa vzťahuje článok 170 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že: „Únia prispieva k zriadeniu a rozvoju transeurópskych sietí v oblastiach dopravných, telekomunikačných a energetických infraštruktúr.“ Právo EÚ pôsobiť v oblasti financovania infraštruktúr je stanovené v článku 171, v ktorom sa uvádza, že Únia „môže podporovať projekty spoločného záujmu podporované členskými štátmi, (...) predovšetkým prostredníctvom realizačných štúdií, záruk na pôžičky alebo subvencií úrokovej sadzby“. V článku 172 ZFEÚ sa uvádza, že „Európsky parlament a Rada prijímajú usmernenia a ostatné opatrenia uvedené v článku 171 ods. 1 v súlade s riadnym legislatívnym postupom a po porade s Hospodárskym a sociálnym výborom a Výborom regiónov.“

Na podporu energie z obnoviteľných zdrojov sa vzťahuje článok 194 ZFEÚ, v ktorom sa táto podpora výslovne uvádza ako jeden z cieľov politík EÚ v oblasti energetiky. Keďže projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov s cezhraničným charakterom prispievajú k nákladovo efektívnemu dosahovaniu cieľa Únie navrhnutého do roku 2030, aj legislatívny nástroj by mal vychádzať z článku 194 ZFEÚ.

⁹ T. j. gigabitové pripojenie pre všetky hlavné subjekty sociálno-ekonomickej interakcie; vysokovýkonné pripojenie 5G; prístup k internetovému pripojeniu s rýchlosťou sťahovania aspoň 100 Mb/s pre všetky európske domácnosti vrátane vidieckych; pozri oznámenie Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti – COM(2016)587.

¹⁰ Prepojený digitálny jednotný trh pre všetkých – COM(2017)228.

Legislatívny nástroj aj typ opatrenia (t. j. financovanie) sa vymedzujú v ZFEÚ, ktorá predstavuje právny základ pre NPE a v ktorej sa stanovuje, že úlohy, prioritné ciele a organizácia transeurópskych sietí môžu byť vymedzené v právnych predpisoch.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Rozsah problémov si osobitne, na ktoré sa zameriava NPE, si vyslovene vyžaduje opatrenia na úrovni EÚ, pretože svojou povahou majú európsky rozmer a dajú sa efektívnejšie riešiť na úrovni Únie. Ak členské štáty budú konať spoločne, povedie to k celkovým väčším prínosom, rýchlejšiemu vykonávaniu a zníženiu nákladov. Investičné potreby v rámci transeurópskych sietí na obdobie po roku 2020 sú významné a presahujú zdroje, ktoré sú dostupné na úrovni členských štátov.

Aj v prípade projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sa v budúcnosti očakáva čoraz väčšie financovanie trhom. Možnou podporou v tejto oblasti by sa len kompenzovali náklady na prekonanie prekážok a chýbajúce stimuly súvisiace s cezhraničnou spoluprácou členských štátov a/alebo prekážky brániace sektorovej integrácii. Takáto koordinácia medzi členskými štátmi môže priniesť úspory z rozsahu, zabráni sa ňou duplicite infraštruktúr, zvýši sa zavádzanie v celej Európe, tak, aby lepšie odrážalo dostupný potenciál, prispeje sa ku konvergencii politík, a teda k ďalšej integrácii trhu, prenosu znalostí a využívaniu a replikácii inovačných technológií na domácom európskom trhu.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality a patrí do rozsahu pôsobnosti opatrení v oblasti transeurópskych sietí, ako sa vymedzuje v článku 170 ZFEÚ a v článku 194 ZFEÚ pre cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Opatrenia plánované v tomto návrhu sa konkrétne obmedzujú na európsky rozmer dopravnej, energetickej a digitálnej infraštruktúry a cezhraničné využívanie energie z obnoviteľných zdrojov.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

V súlade s platným nariadením o NPE¹¹ je Komisia v spolupráci s členskými štátmi a dotknutými príjemcami povinná predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu¹² o hodnotení NPE v polovici trvania. Komisia túto správu prijala 13. februára 2018 a doplnila ju pracovným dokumentom útvarov Komisie. V rámci hodnotenia sa posudzovala celková výkonnosť programu so zreteľom na jeho všeobecné a sektorové ciele, ako aj v porovnaní s tým, čo sa dosiahlo v dôsledku vnútroštátnych opatrení alebo opatrení EÚ. Hodnotenie sa v súlade s usmerneniami Komisie o lepšej právnej regulácii vykonalo podľa piatich kritérií: efektívnosť, účinnosť, významnosť, súvislosť a pridaná hodnota EÚ.

Záveru hodnotenia NPE v polovici obdobia boli všeobecne takéto:

„Hodnotenie preukázalo, že po prvých tri a pol rokoch vykonávania NPE je program na dobrej ceste, aj keď je ešte príliš skoro na meranie výsledkov, keďže program je v skorej fáze realizácie. Výkonnostnému rámcu stanovenému v nariadení navyše chýbajú dobre vymedzené či spoľahlivé ukazovatele. S touto výhradou z hodnotenia vyplynulo, že:

¹¹ Článok 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013.

¹² COM(2018) 65

- *NPE je efektívny a cieleň nástroj pre investície do transeurópskej infraštruktúry (TEN) v sektore dopravy, energetiky a v digitálnom sektore. Od roku 2014 sa investovalo 25 miliárd EUR, čo viedlo približne k 50 miliardám EUR celkových investícií do infraštruktúry v EÚ. NPE prispieva k prioritám Komisie v oblasti pracovných miest, rastu a investícií, vnútorného trhu, energetickej únie, klímy a digitálneho jednotného trhu. Tým posilňuje konkurencieschopnosť a modernizáciu hospodárstva EÚ.*
- *NPE prináša vysokú európsku pridanú hodnotu pre všetky členské štáty tým, že podporuje projekty pripojiteľnosti cezhraničným rozmerom. Väčšina financovania sa priznáva projektom, ktoré premošujú chýbajúce články a odstraňujú úzke miesta, s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu EÚ a územnú súdržnosť členských štátov v sektoroch dopravy, energetiky a v digitálnom sektore. Projekty v oblasti energetiky takisto zaisťujú bezpečnosť dodávok energie a sú kľúčové pre nákladovo efektívnu dekarbonizáciu a modernizáciu hospodárstva. NPE takisto podporuje zavádzanie nových systémov riadenia a bezpečnosti dopravy v celej EÚ (napr. SESAR pre leteckú dopravu, ERTMS pre železničnú dopravu), vysokovýkonných elektrických vedení a inteligentných sietí potrebných na rýchle rozšírenie neuhlíkových obnoviteľných zdrojov energie a zavedenie širokopásmového pripojenia a prepojených digitálnych služieb (ako sú otvorené údaje, elektronické zdravotníctvo, elektronické obstarávanie, elektronická identifikácia a elektronický podpis).*
- *Priame riadenie grantov NPE sa preukázalo ako veľmi účinné so silným postupom prípravy projektov a konkurenčným výberovým procesom, zameraním na ciele politiky EÚ, koordinovaným vykonávaním a plným zapojením členských štátov. Výkonná agentúra INEA má veľmi dobré výsledky s finančným hospodárením NPE a optimalizáciou rozpočtu, najmä vďaka svojej pružnosti pri rýchlom presmerovaní peňazí, ktoré sa neminuli na určité akcie, na financovanie nových akcií.*
- *Prvýkrát bola časť rozpočtu na súdržnosť (11,3 miliardy EUR na dopravu) realizovaná pod priamym hospodárením v rámci NPE. 100 % krytia bolo pridelených v prvej polovici programového obdobia takmer výlučne na udržateľné druhy dopravy. Cieleň technická pomoc, nižšie administratívne náklady pre členské štáty, jasné priority financovania a spoľahlivý postup predkladania projektov vyplývajúce z kontinuity projektov a štúdií, ktoré boli predtým podporované z programu TEN-T alebo nástrojov politiky súdržnosti, prispeli k rýchlemu prideleniu prostriedkov.*
- *NPE naďalej používa a vyvíja inovačné finančné nástroje. Ich zavádzanie však bolo obmedzené z dôvodu nových možností, ktoré ponúka Európsky fond pre strategické investície. Predpokladá sa, že používanie finančných nástrojov NPE sa zvýši v druhej polovici programu, keď sa zabezpečí doplnkovosť osobitných finančných nástrojov NPE s EFSI.“ V roku 2018 by mal začať fungovať investičný fond pre širokopásmové pripojenie v rámci NPE, ktorý má vychádzať z príspevkov z NPE a EFSI a malo by sa z neho financovať zavádzanie sietí s veľmi vysokou kapacitou v oblastiach s nedostatočnou dostupnosťou služieb, pričom by sa mal využívať dôležitý pákový efekt.*
- *„Ďalej sa v roku 2017 v oblasti dopravy s veľmi pozitívnymi prvými skúsenosťami skombinovali granty s finančnými nástrojmi, keď sa požadovalo financovanie vo výške 2,2 miliardy EUR na výzvu na predkladanie projektov s orientačným*

rozpočtom 1 miliarda EUR, čo umožnilo využiť granty na maximalizáciu pákového efektu súkromných alebo verejných prostriedkov.

- Výdavky NPE v oblasti dopravy a energetiky veľmi prispievajú k cieľu EÚ, aby najmenej 20 % celkového rozpočtu EÚ išlo na výdavky opatrení v oblasti klímy.“ V oblasti energetiky bolo viac ako 50 % rozpočtu NPE na energetiku vyčlenených na prenos elektriny a inteligentné siete, čo prispieva k transformácii energetiky.
- „V sektore telekomunikácií z dvojitého zamerania NPE na digitálne cezhraničné služby verejného záujmu a komunikáciu a na výpočtovú infraštruktúru vyplývalo, že program má dôležitý vplyv na dosiahnutie cieľov digitálneho jednotného trhu EÚ a občanom a podnikom umožňuje prístup k vysokokvalitným digitálnym službám v Európe. Pomohol vypracovať a realizovať spoločné politiky na riešenie spoločenských výziev vrátane digitálnej transformácie zdravotnej starostlivosti, kybernetickej bezpečnosti a digitalizácie vlád. Vzhľadom na obmedzené zdroje sa však z financovania NPE pre telekomunikácie mohli podporiť len úplne prvé kroky smerom k úplnej cezhraničnej digitálnej infraštruktúre v oblastiach verejného záujmu.“ Obmedzené finančné krytie vyčlenené na širokopásmové siete v rámci NPE vzhľadom na investičné medzery si vyžadovalo inovačný prístup zameraný na maximalizáciu pákového efektu s cieľom zabezpečiť účinnosť. Vzhľadom na zložité nastavenie vyčlenených finančných nástrojov sa však investície v praxi premenia na prínosy až v neskoršej fáze vykonávania programu.
- „NPE testoval aj synergie medzi sektormi, obmedzoval ho však súčasný právny/rozpočtový rámec. Sektorové politické usmernenia a nástroj NPE by mali byť pružnejšie na uľahčenie synergií a mali by lepšie reagovať na nový technologický vývoj a priority, ako je digitalizácia, a zároveň sa musí urýchliť dekarbonizácia a musia sa riešiť spoločné spoločenské výzvy, ako je kybernetická bezpečnosť.
- Dokončenie sietí TEN stanovené v prioritách politiky EÚ si ešte vyžaduje značné investície, z ktorých časť bude závisieť od pretrvávajúcej podpory EÚ. Veľkosť NPE v súčasnosti umožňuje riešiť len niektoré z identifikovaných zlyhaní trhu vo všetkých troch sektoroch. Preto existuje potenciál na uvoľnenie ďalších verejných a súkromných investícií, ak by sa poskytol väčší rozpočet EÚ na riešenie zlyhaní trhu.“

Návrh, aby bola cezhraničná spolupráca v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov oprávnená na financovanie z NPE, vyplýva z príslušných zistení počas hodnotenia smernice o obnoviteľných zdrojoch energie v rámci programu REFIT v roku 2016¹³.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Dňa 10. januára 2018 sa začali online verejné konzultácie organizované ako súčasť série verejných konzultácií týkajúcich sa celého spektra budúceho financovania z prostriedkov EÚ. Tieto konzultácie trvali osem týždňov až do 9. marca 2018. Verejné konzultácie síce súviseli s témou financovania strategickej infraštruktúry (ktoré tvorí NPE, program Galileo a projekt ITER), viac ako 96 % sa však týkalo NPE.

Zainteresované strany vo všeobecnosti opätovne potvrdili, že program NPE podporujú, a poukázali na kľúčovú úlohu, ktorú zohráva ako prvok prispievajúci k plneniu cieľov EÚ v takých oblastiach, ako sú dokončenie sietí TEN, podpora hospodárskeho rastu

¹³

SWD (2016) 416

a zamestnanosti v celej EÚ a prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a spoločnosť, ktoré sú odolné proti zmene klímy. Zainteresované strany v rámci nového programu nabádali k zvýšeniu pružnosti, aby sa tak podporili ďalšie synergie medzi tromi sektormi.

Respondenti v sektore dopravy zdôrazňovali význam NPE pri uľahčovaní cezhraničných projektov, ako aj dôležitosť odstraňovania problematických miest a chýbajúcich prepojení.

V odpovediach súvisiacich s oblasťou energetiky sa do veľmi veľkej miery potvrdil dôležitý prínos NPE k dokončeniu celoeurópskej siete energetickej infraštruktúry a zároveň k plneniu cieľov energetickej únie, ktoré prinášajú významné výhody všetkým európskym občanom. Prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo bol medzi budúcimi výzvami vyhodnotený ako výzva s najväčším významom.

Zainteresované strany požadovali vyšší rozpočet, aby sa urýchlila dekarbonizácia a digitalizácia sektorov energetiky aj dopravy a súčasne zvýšila pripojiteľnosť v celej EÚ.

V digitálnej oblasti respondenti poukázali na ústrednú úlohu širokopásmového pripojenia ako hlavného faktora hospodárskeho a sociálneho rozvoja v rámci spoločnosti a všetkých odvetví. V záujme zvýšenia konkurencieschopnosti EÚ žiadali zvýšenie investícií do pripojiteľnosti a technológie 5G, čo by pomohlo zlepšovať ekonomickú výkonnosť, vytvárať pracovné miesta v EÚ a podporiť kvalitatívny pokrok pri prechode na digitálnu spoločnosť.

Zainteresované strany zároveň poskytli užitočnú spätnú väzbu o oblastiach, ktoré si vyžadujú ďalšie zlepšovanie alebo rozvoj. Podrobnejšie informácie sú dostupné v správe o konzultáciách uvedenej v prílohe 2 k sprievodnému posúdeniu vplyvu.

• **Posúdenie vplyvu**

Návrh Komisie vychádza z posúdenia vplyvu, ktorý bol 21. marca 2018 predložený výboru pre kontrolu regulácie, ktorý vydal kladné stanovisko (ref. číslo VFR – NPE) s výhradami. Výbor konkrétne odporučil doplniť opis opatrení na monitorovanie a hodnotenie programu, lepšie vysvetliť súdržnosť s ostatnými programami EÚ a podrobnejšie vysvetliť, ako sa rozšírením rozsahu pôsobnosti programu posilní cezhraničný charakter NPE. Odporúčania výboru vyjadrené v jeho stanovisku sa zapracovali do konečnej verzie správy o posúdení vplyvu¹⁴.

V súlade so všeobecným prístupom uplatňovaným vo všetkých posúdeniach vplyvu súvisiacich s VFR sa posúdenie vplyvu pre NPE zameriavalo na zmeny a politické možnosti predpokladané v legislatívnom návrhu. V správe sa konkrétne vysvetľuje štruktúra a priority navrhovaného pokračovania programu NPE a rozoberajú sa možnosti najoptimálnejšieho plnenia cieľov. V správe o posúdení vplyvu sa čerpal zo získaných poznatkov a skúseností z aktuálneho NPE, pričom ako základný zdroj údajov sa použilo najnovšie hodnotenie NPE v polovici trvania (popri výsledkoch otvorených verejných konzultácií, ktoré sa zorganizovali v rámci série konzultácií týkajúcich sa celého spektra budúceho financovania z prostriedkov EÚ, a výstupoch z cielenejších výmen názorov so zainteresovanými stranami na tému synergie a energie z obnoviteľných zdrojov).

Na základe získaných poznatkov a vzhľadom na nové výzvy a vývoj (najmä v sektore digitálnych technológií) sa posudzovalo, či je pre pokračovanie programu potrebné upraviť ciele. Vymedzili sa výzvy, ktorým bude nový program NPE čeliť, a vykonalo sa posúdenie toho, ako by NPE mohol prispieť k plneniu spoločných cieľov VFR, ako sú zjednodušenie, väčšia pružnosť a zlepšenie výsledkov. Z hľadiska účinného dosahovania stanovených cieľov

¹⁴ Úpravy posúdenia vplyvu v nadväznosti na stanovisko výboru sú uvedené v prílohe 1 k posúdeniu vplyvu.

programu sa ďalej diskutovalo o štruktúre a prioritách, lepšom nastavení aktuálneho NPE, ako aj o predpokladanom mechanizme realizácie nového programu. Posudzovali sa alternatívne možnosti vykonávania, najmä pokiaľ ide o rozšírenie rozsahu intervencie programu v rámci digitálneho piliera, ako aj v rámci cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

V posúdení vplyvu sa ďalej rozoberali možnosti a kapacity na posilnenie synergii medzi sektormi v rámci programu. Posudzovala sa najmä možnosť prijať spoločné pracovné programy, ktoré sa týkajú osobitných priorít v niekoľkých odvetviach a odstránenia prekážok, ktoré v súčasnom období bránili synergii, najmä pokiaľ ide o pravidlá oprávnenosti.

Návrh Komisie presne zodpovedá uprednostňovanej možnosti politiky vyplývajúcej z posúdenia.

- **Vhodnosť právnych predpisov a ich zjednodušenie**

V rámci globálnych opatrení Komisie zameraných na zjednodušenie vo viacročnom finančnom rámci (VFR) na obdobie po roku 2020, celkové snahy o zjednodušenie budú mať vplyv na realizáciu programu NPE. Komisia začala prípravu nového VFR zverejnením Bielej knihy o budúcnosti Európy v marci 2017. Ďalšími krokmi bolo zverejnenie diskusného dokumentu o budúcnosti financií EÚ v júni 2017 a usmerňovacie dokumenty k zjednodušeným základným aktom programu, ktoré GR pre rozpočet zverejnilo v novembri/decembri 2017. Výsledky tohto politického procesu poskytli usmernenie zhora nadol pre ďalší VFR, ktoré bude mať vplyv na podobu programového obdobia NPE v období po roku 2020.

Všeobecné snahy o zjednodušenie nariadenia o NPE na obdobie po roku 2020 prebiehali v súlade s už uvedenými horizontálnymi usmerneniami. Zodpovedá to všetkým ostatným finančným programom a následne to bude mať vplyv na nový NPE najmä v súvislosti so zjednodušením vykazovania nákladov, mierami spolufinancovania, účasťou zainteresovaných strán a s vypracovaním cieľov programu, jeho monitorovaním a podávaním správ. Zefektívnením nariadenia o NPE a možnosťou delegovať právomoci a podmienky na pracovné programy sa tak zároveň zabezpečí ešte jednoduchší právny rámec pre NPE, čím sa zjednodušia ďalšie synergie medzi týmito tromi sektormi a umožní sa prispôsobenie NPE budúcim potrebám.

Zjednodušením programu sa zmenší regulačná záťaž a náklady na dodržiavanie predpisov pre zainteresované strany podieľajúce sa na programe, čo následne bude mať pozitívny vplyv na konkurencieschopnosť EÚ v dotknutých sektoroch. Zároveň sa tak podporia snahy o digitalizáciu v súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu a službami digitálnej podpory, ktoré už na účely vykonávania programu existujú (napr. informačný systém TENtec).

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh Komisie týkajúci sa Nástroja na prepojenie Európy zahŕňa tieto sumy:

Nástroj na prepájanie Európy na obdobie 2021 – 2027 (hodnoty vyjadrené v bežných cenách – EUR)	
Doprava:	30 615 493 000
Vrátane:	
Všeobecné krytie	12 830 000 000
Príspevok z Kohézneho fondu	11 285 493 000

Podpora vojenskej mobility	6 500 000 000
Energetika	8 650 000 000
Digitálne technológie	3 000 000 000
Spolu	42 265 493 000

Na základe pozitívnych skúseností z vykonávania aktuálneho programu NPE Komisia navrhuje pokračovať vo vykonávaní nového programu pre tieto tri sektory NPE s priamym riadením zo strany Európskej komisie a jej Výkonnej agentúry pre inovácie a siete (INEA).

Ako sa podrobne uvádza v legislatívnom finančnom výkaze, z navrhovaného rozpočtu sa uhradia všetky potrebné prevádzkové výdavky na vykonávanie programu, ako aj náklady na ľudské zdroje a ostatné administratívne výdavky súvisiace s riadením programu.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Vykonávaním programu bude poverená agentúra INEA s výnimkou určitých opatrení na podporu programu, ktoré budú riadiť priamo príslušné GR.

V hodnotení aktuálneho NPE na roky 2014 – 2020 v polovici trvania¹⁵ sa uviedlo, že „priame riadenie grantov NPE sa preukázalo ako veľmi účinné so silným postupom prípravy projektov a konkurenčným výberovým procesom, zameraním na ciele politiky EÚ, koordinovaným vykonávaním a plným zapojením členských štátov. Výkonná agentúra INEA má veľmi dobré výsledky s finančným hospodárením NPE a optimalizáciou rozpočtu, najmä vďaka svojej pružnosti pri rýchlom presmerovaní peňazí, ktoré sa neminuli na určité akcie, na financovanie nových akcií.“

Preto sa navrhuje zachovať aktuálny mechanizmus realizácie. Zavedú sa však zlepšenia, pokiaľ ide o zjednodušenie a pružnosť.

V porovnaní s NPE na obdobie 2014 – 2020 sa zavedie jednoduchší, ale spoľahlivejší výkonnostný rámec na monitorovanie dosahovania cieľov programu a jeho prispievanie k plneniu cieľov politiky EÚ. Ukazovatele monitorovania vykonávania a pokroku programu sa budú týkať najmä:

- efektívnych a prepojených sietí a infraštruktúry pre inteligentnú, udržateľnú, inkluzívnu, bezpečnú a chránenú mobilitu, ako aj prispôsobovania požiadavkám vojenskej mobility;
- prínosu k vzájomnej prepojenosti a integrácii trhov, bezpečnosti dodávok energie a udržateľnému rozvoju prostredníctvom podpory dekarbonizácie, prínosu k cezhraničnej spolupráci v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
- prínosu k zavádzaniu infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti v celej Európskej únii.

Agentúra INEA bude získavať potrebné údaje počas implementácie a hodnotenia podporovaných akcií. Na tento účel budú podmienky žiadostí o grant a vzorová dohoda

¹⁵ COM(2018) 66.

o grante obsahovať primerané požiadavky týkajúce sa potrebných údajov, ktoré majú poskytnúť žiadatelia a príjemcovia pomoci.

Komisia vykoná priebežné hodnotenie a hodnotenie *ex post* programu s cieľom posúdiť jeho efektívnosť, účinnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridanú hodnotu v súlade s článkom 34 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Komisia oznámi závery týchto hodnotení spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Článok 1 – Predmet úpravy

V tomto článku sa predstavuje predmet úpravy nariadenia, ktorým je zriadenie NPE.

Článok 2 – Vymedzenie pojmov

Tento článok obsahuje vymedzenia pojmov súvisiace s nariadením.

Článok 3 – Ciele

V tomto článku sa vymedzuje všeobecný cieľ programu s dôrazom na synergie medzi sektormi dopravy, energetiky a digitálnych technológií a špecifické ciele pre každý z týchto sektorov.

Článok 4 – Rozpočet

V tomto článku sa stanovuje celkový rozpočet vyčlenený na program. Rozpočet je rozdelený na oblasť dopravy (vrátane prevodu z Kohézneho fondu a podpory vojenskej mobility z obranného klastra), oblasť energetiky a digitálnu oblasť.

V článku sa stanovuje pokrytie všetkých potrebných výdavkov vzťahujúcich sa na prípravné, monitorovacie, kontrolné, audítorské, hodnotiace a iné činnosti, na potrebné štúdie, stretnutia odborníkov, spoločné IT nástroje a inú technickú a administratívnu pomoc potrebnú v súvislosti s riadením programu.

V článku sa ďalej stanovuje, že výdavky na akcie môžu byť oprávnené od 1. januára 2021 na prvé pracovné programy.

V článku sa uvádza, že pri prevode z Kohézneho fondu v sektore dopravy bude národné prideľovanie prostriedkov tvoriť 70 % celkového prevodu a bude rešpektované do 31. decembra 2023. Okrem toho sa v ňom uvádza, že členské štáty môžu požiadať, aby sa prostriedky, ktoré im boli pridelené v rámci zdieľaného riadenia, mohli presunúť na NPE.

Článok 5 – Tretie krajiny pridružené k programu

V tomto článku sa stanovujú podmienky, za akých sa na programe môžu zúčastňovať tretie krajiny.

Článok 6 – Implementácia a formy financovania zo strany EÚ

V tomto článku sa vymedzuje, že hospodárenie s NPE sa bude riadiť priamo a bude mať najmä podobu grantov a verejného obstarávania, ako aj vo forme finančných nástrojov

v rámci operácií kombinovaného financovania. Implementáciou programu môže byť poverená výkonná agentúra.

Článok 7 – Cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov

Tento článok súvisí s identifikáciou cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a s osobitnými kritériami oprávnenosti, ktoré sa na ne vzťahujú.

Článok 8 – Projekty spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti

Tento článok súvisí s identifikáciou projektov spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti a s osobitnými kritériami oprávnenosti a prioritizácie, ktoré sa uplatňujú na ich podporu v rámci programu.

Článok 9 – Oprávnené akcie

V tomto článku sa podrobne uvádzajú akcie pre každý špecifický cieľ, ktoré sú podľa nariadenia oprávnené na finančnú pomoc.

Článok obsahuje ustanovenia umožňujúce pružný prístup k akciám, ktoré popri riešení špecifického cieľa programu prispievajú k uľahčovaniu synergií medzi sektorom dopravy, energetiky alebo digitálnych technológií

Článok 10 – Synergie

V tomto článku sa stanovujú ustanovenia uplatniteľné na synergie medzi sektormi programu prostredníctvom medziodvetvových pracovných programov alebo spolufinancovania doplnkových prvkov opatrenia za predpokladu, že sú splnené určité podmienky stanovené v článku.

Článok 11 – Oprávnené subjekty

V tomto článku sa stanovujú kritériá oprávnenosti osôb a subjektov na získanie pomoci z programu. Uvádza sa v ňom, že v pracovných programoch sa môžu stanoviť určité ďalšie podmienky, ako napr. súhlas členských štátov s návrhom.

Článok 12 – Granty

V tomto článku sa stanovuje, že granty z NPE sa budú udeľovať a riadiť v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách.

Článok 13 – Kritériá na vyhodnotenie návrhov

Tento článok obsahuje spoločné referencie pre dané tri sektory týkajúce sa kritérií na vyhodnotenie návrhov, pokiaľ ide o posúdenie návrhu.

Zavádzajú sa tu osobitné požiadavky umožňujúce lepšie zohľadniť prístup zameraný na koridory v sektore dopravy, najmä pracovné plány koridorov (ak existujú) a vykonávacie akty podľa článku 47 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013, a stanovisko zodpovedného európskeho koordinátora podľa článku 45 ods. 8 toho istého nariadenia.

Článok 14 – Miery spolufinancovania

V tomto článku sa stanovujú maximálne miery spolufinancovania vzťahujúce sa na jednotlivé sektory. Ďalej sa tu vymedzujú maximálne miery spolufinancovania v prípade medzisektorových pracovných programov vzťahujúceho sa na viac ako jeden sektor s cieľom uľahčovať dosahovanie synergií.

V tomto článku sa takisto zavádza výnimka týkajúca sa súm prevádzaných z Kohézneho fondu.

Článok 15 – Oprávnené náklady

V tomto článku sa stanovujú kritériá oprávnenosti nákladov, ktoré sa uplatňujú popri kritériách stanovených v článku 186 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 16 – Kombinácia grantov s inými zdrojmi financovania

V článku sa zabezpečuje možnosť použitia grantov v kombinácii s financovaním z Európskej investičnej banky alebo národných podporných bánk alebo iných rozvojových a verejných finančných inštitúcií, ako aj z finančných inštitúcií súkromného sektora a od investorov zo súkromného sektora, ako aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev.

Článok 17 – Zníženie alebo zrušenie grantov

S cieľom zaistiť správne finančné riadenie a zmierniť riziká súvisiace so značnými oneskoreniami, ktoré sa v prípade veľkých infraštruktúrnych projektov vyskytujú, sa v tomto článku vymedzujú podmienky na zníženie alebo zrušenie grantov. Stanovuje sa tu, že granty možno znížiť alebo zrušiť, ak sa akcia nezačne implementovať do jedného roka od dátumu začatia uvedeného v dohode o grante alebo ak sa po preskúmaní pokroku v implementácii akcie zistilo, že pri ňom došlo k takému výraznému omeškaniu, že ciele akcie sa pravdepodobne nedosiahnu.

Článok 18 – Kumulatívne, doplnkové a kombinované financovanie

V tomto článku sa zaistuje, že na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok v rámci programu, možno takisto poskytnúť príspevok z akéhokoľvek iného programu Únie, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady.

V tomto článku sa stanovuje možnosť, že navrhované opatrenie, ktoré bolo v rámci NPE hodnotené kladne, ale ktoré nemožno financovať z dôvodu rozpočtových obmedzení, sa financuje z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) alebo Kohézneho fondu.

Článok 19 – Pracovné programy

V tomto článku sa stanovuje, že program sa implementuje prostredníctvom pracovných programov prijatých Komisiou formou vykonávacieho aktu v súlade s postupom preskúmania.

Článok 20 – Monitorovanie a podávanie správ

V tomto článku sa uvádza odkaz na prílohu, v ktorej sa nachádzajú ukazovatele slúžiace na monitorovanie programu NPE. V článku sa umožňuje zmena ukazovateľov prostredníctvom delegovaného aktu. Okrem toho sa vypracuje rámec monitorovania a hodnotenia, aby sa umožnilo posúdenie pokroku programu pri plnení jeho cieľov.

Článok 21 – Hodnotenie

V tomto článku sa vyžaduje, aby Komisia vykonala priebežné hodnotenie a hodnotenie *ex post* programu a aby závery hodnotení spolu so svojimi pripomienkami oznámila Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 22 – Postup výboru

Týmto článkom sa zriaďuje koordinačný výbor NPE v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011. Vymedzuje sa, že sa bude uplatňovať postup preskúmania podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 23 – Delegované akty

V tomto článku sa umožňuje Komisii prijímať delegované akty v súvislosti s časťami I, II, III, IV a V prílohy.

Článok 24 – Vykonávanie delegovania právomoci

Tento článok obsahuje štandardné ustanovenia o delegovaní právomocí.

Článok 25 – Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejnenia

V tomto článku sa stanovuje povinnosť príjemcov finančných prostriedkov NPE zabezpečiť viditeľnosť finančných prostriedkov EÚ určených na ich akcie, ako aj povinnosť Komisie komunikovať o činnostiach a výsledkoch NPE.

Článok 26 – Ochrana finančných záujmov Únie

Tento článok sa týka právomoci Európskeho úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskeho dvora audítorov vo vzťahu k tretím krajinám, ktoré sú pridružené k programu.

Článok 27 – Zrušenie a prechodné ustanovenia

Týmto článkom sa zrušuje predchádzajúce nariadenie o NPE [nariadenie (EÚ) č. 1316/2013] a nariadenie (EÚ) č. 283/2014 o usmerneniach pre transeurópske siete v oblasti telekomunikačnej infraštruktúry.

Ďalej sa zavádzajú prechodné ustanovenia týkajúce sa akcií v rámci NPE a technickej a administratívnej pomoci.

Článok 28 – Nadobudnutie účinnosti

V tomto článku sa stanovuje, že nariadenie nadobudne účinnosť 1. januára 2021.

Príloha – Časť I – Ukazovatele

Táto časť prílohy obsahuje ukazovatele používané na monitorovanie pokroku programu vzhľadom na jeho všeobecné a špecifické ciele.

Príloha – Časť II – Orientačné percentuálne podiely pre odvetvie dopravy

Táto časť prílohy obsahuje orientačné percentuálne podiely pre rozdelenie rozpočtových prostriedkov v odvetví dopravy.

Príloha – Časť III – Dopravné koridory základnej siete a predbežne identifikované úseky;
Predbežne identifikované úseky na súhrnnej sieti

V tejto časti prílohy sa vymedzuje smerovanie koridorov základnej siete vrátane ich predbežne identifikovaných úsekov a uvádza sa orientačný zoznam cezhraničných úsekov súhrnnej siete.

Príloha – Časť IV – Identifikácia cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov

V tejto časti prílohy sa vymedzujú kritériá a postupy na identifikáciu cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

Príloha – Časť V – Projekty spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti

Táto časť prílohy obsahuje orientačný zoznam predbežne identifikovaných projektov spoločného záujmu v oblasti digitálnej pripojiteľnosti.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa zriaďuje Nástroj na prepájanie Európy a zrušujú sa nariadenia (EÚ)
č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 172 a 194,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁶,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov¹⁷,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Na dosiahnutie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a podnecovanie tvorby pracovných miest Únia potrebuje modernú a vysoko výkonnú infraštruktúru slúžiacu na prepojenie a integráciu Únie a všetkých jej regiónov v sektoroch dopravy, telekomunikácií a energetiky. Tieto prepojenia by mali zlepšiť slobodný pohyb osôb, tovaru, kapitálu a služieb. Transeurópske siete by mali uľahčiť cezhraničné prepojenia, podporiť väčšiu hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a prispieť ku konkurencieschopnejšiemu sociálno-trhovému hospodárstvu a k boju proti zmene klímy.
- (2) Zámerom Nástroja na prepájanie Európy (ďalej len „program“) je urýchlenie investovania v oblasti transeurópskych sietí a posilnenie účinku financovania z verejného i súkromného sektora a súčasne zvýšenie právnej istoty a dodržiavanie zásady technologickej neutrality. Program by mal umožniť maximálne možné využitie synergií medzi sektormi dopravy, energetiky a digitálnych technológií, a tým zvýšiť efektívnosť opatrení Únie a umožniť optimalizáciu nákladov na realizáciu.
- (3) V rámci programu by sa mali podporiť projekty v oblasti zmeny klímy a environmentálne a sociálne udržateľné projekty a prípadne opatrenia na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu. Program by mal najmä viac prispievať k tomu, aby sa dosiahli ciele Parížskej dohody a navrhnuté ciele na rok 2030 v oblasti klímy a energetiky a aby sa posilnil dlhodobý cieľ v oblasti dekarbonizácie.
- (4) Vzhľadom na dôležitosť riešenia problematiky zmeny klímy v súlade so záväzkami Únie uplatňovať Parížsku dohodu a so záväzkom voči cieľom Organizácie Spojených

¹⁶ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹⁷ Ú. v. EÚ C , , s. .

národov v oblasti trvalo udržateľného rozvoja by sa preto v tomto nariadení mal zohľadňovať aspekt zmeny klímy a toto nariadenie by malo viesť k dosiahnutiu celkového cieľa 25 % rozpočtových výdavkov EÚ na podporu cieľov v oblasti zmeny klímy¹⁸. Očakáva sa, že 60 % z celkového finančného krytia programu bude vynaložených na opatrenia, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti zmeny klímy, a to okrem iného na základe týchto Rio markerov: i) 100 % na výdavky týkajúce sa železničnej infraštruktúry, alternatívnych palív, čistej mestskej dopravy, prenosu elektriny, skladovania elektriny, inteligentných sietí, prepravy CO₂ a energie z obnoviteľných zdrojov; ii) 40 % na vnútrozemskú vodnú dopravu a multimodálnu dopravu a plynárenskú infraštruktúru, ak je možné zvýšiť využitie vodíka alebo biometánu z obnoviteľných zdrojov. Príslušné opatrenia sa určia počas prípravy a vykonávania programu a opätovne sa prehodnotia v rámci príslušných hodnotení a postupov preskúmania. Aby sa predišlo zraniteľnosti infraštruktúry z hľadiska možných dlhodobých vplyvov zmeny klímy, a aby sa zaistilo, že náklady na elimináciu emisií skleníkových plynov, ktoré z projektu vyplývajú, budú zahrnuté v ekonomickom hodnotení projektu, projekty podporované v rámci programu by mali mať zabezpečenú odolnosť proti zmene klímy podľa usmernenia, ktoré by mala Komisia v prípade potreby vypracovať v súlade s usmernením vypracovaným pre ostatné programy Únie.

- (5) S cieľom splniť oznamovacie povinnosti stanovené v článku 11 písm. c) smernice (EÚ) 2016/2284 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES, pokiaľ ide o čerpanie prostriedkov Únie na podporu opatrení prijatých na dosiahnutie súladu s cieľmi tejto smernice, treba sledovať výdavky súvisiace so znižovaním emisií alebo látok znečisťujúcich ovzdušie podľa tejto smernice.
- (6) Dôležitým cieľom tohto programu je zaistiť väčšiu synergiu medzi sektormi dopravy, energetiky a digitálnych technológií. Na tento účel by sa v programe malo stanoviť prijatie medzisektorových pracovných programov, v rámci ktorých by sa riešili konkrétne oblasti pôsobnosti, napr. prepojená a automatizovaná mobilita alebo alternatívne palivá. V rámci programu by sa navyše malo zaistiť, aby v každom sektore existovala možnosť považovať za oprávnené niektoré doplnkové zložky týkajúce sa iného sektora, pokiaľ takýto prístup zlepšuje sociálno-ekonomické prínosy investícií. Synergia medzi odvetviami by sa mala stimulovať na základe kritérií na vyhodnotenie návrhov pri výbere opatrení.
- (7) V usmerneniach pre transeurópsku dopravnú sieť (TEN-T) uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013¹⁹ (ďalej len „usmernenia pre TEN-T“) sa identifikuje infraštruktúra TEN-T, špecifikujú požiadavky, ktoré sa majú splňať, a stanovujú sa opatrenia na ich realizáciu. V týchto usmerneniach sa predpokladá najmä dokončenie budovania základnej siete do roku 2030 prostredníctvom vytvorenia novej infraštruktúry, ako aj zásadnej modernizácie a obnovy existujúcej infraštruktúry.
- (8) Ak sa majú dosiahnuť ciele stanovené v usmerneniach pre TEN-T, je potrebné prioritne podporiť cezhraničné a chýbajúce prepojenia a podľa potreby zaistiť, aby

¹⁸ COM(2018) 321, s. 13.

¹⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 z 11. decembra 2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení rozhodnutia č. 661/2010/EÚ (Ú. v. EÚ L 348, 20.12.2013, s. 1).

podporované činnosti boli v súlade s pracovnými plánmi pre koridory stanovenými podľa článku 47 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 a s celkovým rozvojom siete, pokiaľ ide o výkonnosť a interoperabilitu.

- (9) Treba takisto prispôsobiť smerovanie koridorov základnej siete a ich predbežne identifikovaných úsekov, aby sa zohľadnili zvyšujúce sa dopravné toky a vývoj siete. Toto prispôsobenie by malo byť primerané, aby sa zachoval súlad a efektívnosť rozvoja a koordinácie koridorov. Dĺžka koridorov základnej siete by sa preto nemala zvýšiť o viac ako 15 %.
- (10) Je dôležité podporovať investície do inteligentnej, udržateľnej, inkluzívnej, bezpečnej a chránenej mobility v celej Únii. V roku 2017 Komisia predstavila²⁰ „Európu v pohybe“, (t. j.)rozsiahly súbor iniciatív na zvýšenie bezpečnosti premávky, podporu inteligentného spoplatňovania ciest, zníženie emisií CO₂, znečistenia ovzdušia a dopravných zápch, podporu prepojenej a autonómnej mobility a zabezpečenie vhodných podmienok a času odpočinku pre pracovníkov. Tieto iniciatívy by mali byť sprevádzané finančnou podporou Únie, v prípade potreby prostredníctvom tohto programu.
- (11) V usmerneniach TEN-T sa v súvislosti s novými technológiami a inováciami požaduje, aby sa v sieti TEN-T umožnila dekarbonizácia vo všetkých druhoch dopravy prostredníctvom podpory energetickej účinnosti, ako aj využitím alternatívnych palív. V smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ²¹ sa stanovuje spoločný rámec opatrení týkajúcich sa zavádzania infraštruktúry pre alternatívne palivá v Únii s cieľom znížiť závislosť od ropy a zmierňovať vplyv dopravy na životné prostredie. Zároveň sa v nej od členských štátov vyžaduje, aby k 31. decembru 2025 zaistili, by boli k dispozícii verejne prístupné nabíjacie alebo čerpacie stanice. Ako sa uvádza v návrhoch Komisie²² z novembra 2017, je potrebné prijať komplexný súbor opatrení na podporu nízkoemisnej mobility vrátane finančnej podpory, ak trhové podmienky neposkytujú dostatočnú motiváciu.
- (12) Komisia v súvislosti so svojím oznámením s názvom Udržateľná mobilita pre Európu: bezpečná, prepojená a ekologická²³ zdôraznila, že automatizované vozidlá a pokročilé systémy pripojiteľnosti prispievajú k tomu, že vozidlá prispievajú k väčšej bezpečnosti, jednoduchšiemu zdieľaniu a väčšej dostupnosti pre všetkých občanov vrátane tých, ktorí v súčasnosti nemôžu služby mobility využívať, napríklad seniori a osoby so zdravotným postihnutím. Komisia v tomto kontexte navrhla strategický akčný plán EÚ týkajúci sa bezpečnosti cestnej premávky a revíziu smernice 2008/096 o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry.
- (13) S cieľom zlepšiť dokončovanie dopravných projektov v menej rozvinutých častiach siete by sa do programu mali previesť rozpočtové prostriedky z Kohézneho fondu na financovanie dopravných projektov v členských štátoch, ktoré sú oprávnené na financovanie z Kohézneho fondu. V počiatočnej fáze a s obmedzením prevedeného krytia na 70 % by sa pri výbere projektov oprávnených na financovanie mali

²⁰ Oznámenie Komisie s názvom Európa v pohybe: Agenda sociálne spravodlivého prechodu na ekologickú, konkurencieschopnú a prepojenú mobilitu pre všetkých – COM(2017) 283.

²¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1).

²² Oznámenie Komisie s názvom Nízkoemisná mobilita sa stáva skutočnosťou – Európska únia, ktorá chráni planétu, posilňuje postavenie spotrebiteľov a obraňuje svoj priemysel a pracovníkov – COM(2017) 675.

²³ COM(2018) 293.

zohľadniť národné finančné príspevky v rámci Kohézneho fondu. Zvyšných 30 % prevedeného krytia by sa malo vyčleniť na konkurenčnom základe na projekty situované v členských štátoch, ktoré sú oprávnené získať financovanie z Kohézneho fondu, s prioritou kladenou na cezhraničné a chýbajúce prepojenia. Komisia by mala podporovať členské štáty oprávnené na čerpanie prostriedkov z Kohézneho fondu v ich úsilí vytvoriť vhodný plán projektov, najmä posilnením inštitucionálnej kapacity dotknutých orgánov verejnej správy.

- (14) V nadväznosti na spoločné oznámenie o zlepšovaní vojenskej mobility v Európskej únii z novembra 2017²⁴ sa v akčnom pláne vojenskej mobility, ktorý 28. marca 2018 prijali Komisia a vysoká predstaviteľka Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku²⁵, zdôraznilo, že politika dopravnej infraštruktúry je jasnou príležitosťou na posilnenie synergie medzi obrannými potrebami a sieťou TEN-T. V akčnom pláne sa uvádza, že Rada bola vyzvaná, aby do polovice roku 2018 vyhodnotila a validovala vojenské požiadavky v súvislosti s dopravnou infraštruktúrou a že do roku 2019 útvary Komisie identifikujú časti transeurópskej dopravnej siete vhodné na vojenské využitie vrátane potrebnej modernizácie existujúcej infraštruktúry. Finančné krytie Únie na realizáciu projektov dvojako využitia by sa malo plniť prostredníctvom programu na základe špecifických pracovných programov, v ktorých sa uvádzajú uplatniteľné požiadavky vymedzené v rámci akčného plánu.
- (15) Komisia v oznámení „Silnejšie a obnovené strategické partnerstvo s najvzdialenejšími regiónmi EÚ“²⁶ zdôraznila konkrétne potreby dopravy v najvzdialenejších regiónoch a nevyhnutnosť zabezpečiť finančnú pomoc Únie na ich splnenie, a to aj prostredníctvom programu.
- (16) Vzhľadom na významnú potrebu investovať do pokroku smerom k dokončeniu základnej siete TEN-T do roku 2030 (odhad 350 miliárd EUR počas obdobia 2021 – 2027), súhrnnej siete TEN-T do roku 2050 a investície na dekarbonizáciu, digitalizáciu a dopravu v mestách (odhad 700 miliárd EUR počas obdobia 2021 – 2027) je vhodné čo najúčinnnejšie využiť rôzne finančné programy a nástroje Únie, a tým maximalizovať pridanú hodnotu investícií podporovaných Úniou. To by sa dosiahlo prostredníctvom zjednodušeného investičného procesu, ktorý by umožnil zviditeľnenie pripravovaných dopravných projektov a súlad v rámci príslušných programov Únie, najmä Nástroja na prepájanie Európy, Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Kohézneho fondu a InvestEU. V prípade potreby by sa mali zohľadniť najmä príslušné podmienky uvedené v prílohe IV k nariadeniu (EÚ) XXX [nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „VN“)].
- (17) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013²⁷ sa vymedzujú priority transeurópskej energetickej infraštruktúry, ktoré sa majú zrealizovať na účely

²⁴ JOIN(2017) 41.

²⁵ JOIN(2018) 5.

²⁶ COM(2017)623.

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009 (Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39).

dosiahnutia cieľov politiky Únie v oblasti energetiky a klímy, ďalej sa vymedzujú projekty spoločného záujmu potrebné na realizáciu týchto priorít a zavádzajú sa opatrenia v oblasti udeľovania povolení, zaangažovania verejného sektora a regulácie na urýchlenie a/alebo uľahčenie realizácie týchto projektov, vrátane kritérií oprávnenosti takýchto projektov na finančnú pomoc Únie.

- (18) V smernici [prepracované znenie smernice o obnoviteľných zdrojoch energie] sa zdôrazňuje, že je potrebné zriadiť podporný rámec umožňujúci posilnené využívanie finančných prostriedkov Únie s výslovným odkazom na umožnenie akcií na podporu cezhraničnej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.
- (19) Zatiaľ čo dokončenie sieťovej infraštruktúry zostáva prioritou pre dosiahnutie väčšieho využívania energie z obnoviteľných zdrojov, začlenenie cezhraničnej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov odráža prístup prijatý v rámci iniciatívy „Čistá energia pre všetkých Európanov“ s kolektívnou zodpovednosťou dosiahnuť ambiciózny cieľ využívania energie z obnoviteľných zdrojov v roku 2030 a zmenený kontext politiky s ambicióznymi dlhodobými cieľmi v oblasti dekarbonizácie.
- (20) Pre agendu Únie v oblasti dekarbonizácie sú nevyhnutné inovatívne technológie v oblasti infraštruktúry, ktoré umožnia prechod na nízkouhlíkové energetické systémy a systémy mobility a zvýšia bezpečnosť dodávok energie. Komisia najmä v „Oznámení o posilňovaní európskych energetických sietí“²⁸ z 23. novembra 2017 zdôraznila, že úloha elektriny, v prípade ktorej bude energia z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 predstavovať polovicu výroby, bude čoraz viac stimulovať dekarbonizáciu sektorov, ktorým doposiaľ dominovali fosílna palivá, ako napríklad doprava, priemysel, vykurovanie a chladenie, a preto sa v rámci politiky transeurópskej energetickej infraštruktúry čoraz viac kladie dôraz na prepojenie elektrických sietí, skladovanie elektriny a projekty inteligentných sietí. S cieľom podporiť ciele Únie v oblasti dekarbonizácie by sa mali náležite zohľadniť a uprednostniť tie technológie a projekty, ktoré prispievajú k prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo. Komisia sa bude snažiť zvyšovať počet projektov týkajúcich sa cezhraničných inteligentných sietí, inovatívneho skladovania a prepravy oxidu uhličitého, ktoré sa podporia z programu.
- (21) Dokončenie digitálneho jednotného trhu závisí od základnej infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti. Digitalizácia európskeho priemyslu a modernizácia sektorov, akými sú doprava, energetika, zdravotníctvo a verejná správa, závisia od všeobecného prístupu k spoľahlivým a cenovo dostupným sieťam s vysokou a veľmi vysokou kapacitou. Digitálna pripojiteľnosť sa stala jedným z rozhodujúcich faktorov na preklopenie ekonomických, sociálnych a územných rozdielov, pričom podporuje modernizáciu miestneho hospodárstva a je základom pre diverzifikáciu hospodárskych činností. Rozsah intervencie tohto programu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti by sa mal upraviť tak, aby odrážal jeho rastúci všeobecný význam pre hospodárstvo a všeobecne pre spoločnosť. Je preto potrebné stanoviť projekty spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti, ktoré sú potrebné na splnenie cieľov

²⁸

COM(2017) 718.

Únie v oblasti digitálneho jednotného trhu, a zrušiť nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 283/2014²⁹.

- (22) V oznámení s názvom Pripojenie pre konkurencieschopný jednotný digitálny trh – smerom k európskej gigabitovej spoločnosti³⁰ (stratégia gigabitovej spoločnosti) sa stanovujú strategické ciele do roku 2025 s cieľom optimalizovať investície do infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti. Cieľom smernice (EÚ) 2018/XXX [európsky kódex elektronickej komunikácie] je okrem iného vytvoriť regulačné prostredie, ktoré bude stimulovať súkromné investície do sietí digitálnej pripojiteľnosti. Je však jasné, že zavádzanie sietí nebude v mnohých oblastiach Únie komerčne únosné kvôli viacerým faktorom ako odľahlosť a územné alebo geografické osobitosti, nízka hustota obyvateľstva a rôzne sociálno-ekonomické faktory. Program by sa mal preto upraviť tak, aby prispieval k dosiahnutiu týchto strategických cieľov stanovených v stratégii gigabitovej spoločnosti a dopĺňal podporu, ktorú pre zavádzanie sietí s veľmi vysokou kapacitou poskytujú iné programy, najmä Európsky fond regionálneho rozvoja, Kohézny fond a fond InvestEU.
- (23) Kým všetky siete digitálnej pripojiteľnosti, ktoré sú pripojené na internet, sú vo svojej podstate transeurópske, hlavne z dôvodu fungovania aplikácií a služieb, ktoré umožňujú, z hľadiska podpory v rámci tohto programu sa za prioritné budú považovať opatrenia s najväčším očakávaným vplyvom na digitálny jednotný trh, okrem iného prostredníctvom ich zosúladenia s cieľmi oznámenia o stratégii gigabitovej spoločnosti, a s vplyvom na digitálnu transformáciu hospodárstva a spoločnosti s ohľadom na zlyhania trhu a zaznamenané prekážky pri jej realizácii.
- (24) Školy, univerzity, knižnice, miestne, regionálne alebo vnútroštátne správne orgány, hlavní poskytovatelia verejných služieb, nemocnice a zdravotnícke zariadenia, dopravné uzly a podniky s vysokým podielom digitalizácie sú subjekty a miesta, ktoré môžu ovplyvniť významný sociálno-ekonomický rozvoj v oblasti, kde sa nachádzajú. Tieto subjekty sociálno-ekonomickej interakcie musia mať prístup k špičkovému gigabitovému pripojeniu, aby mohli európskym občanom, podnikom a miestnym komunitám poskytovať prístup k najlepším službám a aplikáciám. V rámci programu by sa mal podporiť prístup týchto subjektov sociálno-ekonomickej interakcie ku gigabitovému pripojeniu, aby sa maximalizovali ich pozitívne účinky presahovania na širšiu ekonomiku a spoločnosť vrátane vytvárania väčšieho dopytu po pripojiteľnosti a službách.
- (25) Navyše, nadväzujúc na úspešnosť iniciatívy WiFi4EU by sa v rámci programu malo naďalej podporovať poskytovanie bezplatného vysokokvalitného miestneho bezdrôtového pripojenia v centrách miestneho verejného života vrátane subjektov s verejným poslaním, akými sú orgány verejnej moci a poskytovatelia verejných služieb, ako aj vonkajšie priestory prístupné širokej verejnosti, s cieľom podporiť digitálnu víziu Únie v miestnych komunitách.
- (26) Životaschopnosť predpokladaných digitálnych služieb novej generácie ako sú služby a aplikácie internetu vecí, ktoré majú priniesť značné výhody do rôznych odvetví a aj pre spoločnosť ako celok, si bude vyžadovať nepretržité cezhraničné pokrytie sieťami 5G, najmä aby sa pre používateľov a predmety umožnil prístup k pripojeniu aj v

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 283/2014 z 11. marca 2014 o usmerneniach pre transeurópske siete v oblasti telekomunikačnej infraštruktúry, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1336/97/ES (Ú. v. EÚ L 86, 21.3.2014, s. 14).

³⁰ COM(2016) 587.

pohybe. Možnosti rozdelenia nákladov pri zavádzaní sietí 5G v týchto odvetviach však zostávajú nejasné a predpokladané riziká ich komerčného zavádzania v niektorých kľúčových oblastiach sú veľmi vysoké. Očakáva sa, že cestné koridory a vlakové spojenia budú kľúčovými oblasťami pre prvú fázu nových aplikácií v oblasti prepojenej mobility, a preto predstavujú dôležité cezhraničné projekty na financovanie v rámci tohto programu.

- (27) Nepripojené územia vo všetkých oblastiach Únie vrátane centrálnych oblastí predstavujú úzke miesta a nevyužitý potenciál pre digitálny jednotný trh. Vo väčšine vidieckych a odľahlých oblastí môže byť vysokokvalitné internetové pripojenie mimoriadne dôležité na preklopenie digitálnej priepasti a riešenie problému izolácie a vyľudňovania, keďže znižuje náklady na dodávky tovarov a služieb a čiastočne kompenzuje vzdialenosť. Vysokokvalitné internetové pripojenie je nevyhnutné pre nové hospodárske príležitosti, akými sú precízne poľnohospodárstvo alebo rozvoj biohospodárstva vo vidieckych oblastiach. Program by mal prispieť k tomu, aby boli všetky európske domácnosti, či už na vidieku alebo v mestách, vybavené pevným alebo bezdrôtovým pripojením s veľmi vysokou kapacitou so zameraním na zavedenie tam, kde sa zaznamenal určitý stupeň zlyhania trhu a ktorý je možné vyriešiť využitým grantov s nízkou intenzitou. Program by sa tak mal zamerať na komplexné pokrytie domácností a území, keďže je nevhodné riešiť nedostatky v už pokrytom území v neskoršom štádiu.
- (28) Zavádzanie chrbticových elektronických komunikačných sietí vrátane podmorských káblov, ktoré majú prepájať európske územia s tretími krajinami na iných kontinentoch alebo európske ostrovy či zámorské územia s pevninou, je nevyhnutné na to, aby sa pre túto kľúčovú infraštruktúru zabezpečila potrebná redundancia a zvýšila sa kapacita a odolnosť digitálnych sietí Únie. Tieto projekty však bez verejnej podpory často nie sú komerčne životaschopné.
- (29) Opatreniami prispievajúcimi k projektu spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti sa zavedie najvhodnejšia technológia pre konkrétny projekt a zároveň sa ponúkne najlepšia vyváženosť najnovších technológií, pokiaľ ide o kapacitu toku údajov, bezpečnosť prenosu, odolnosť siete a nákladovú efektívnosť, a po zohľadnení kritérií stanovených v tomto nariadení by sa mali uprednostniť v rámci pracovných programov. Zavádzanie sietí s veľmi vysokou kapacitou môže zahŕňať pasívnu infraštruktúru s cieľom maximalizovať sociálno-ekonomické, ako aj environmentálne prínosy. Pri určovaní priority opatrení sa nakoniec zohľadnia možné pozitívne účinky presahovania, pokiaľ ide o pripojiteľnosť, napr. ak realizovaný projekt môže zlepšiť zdôvodnenie projektu pri ďalšej realizácii, čo bude viesť k väčšiemu pokrytiu území a obyvateľstva v oblastiach, ktoré doteraz pokryté neboli.
- (30) Únia vyvinula vlastnú satelitnú technológiu (EGNOS/Galileo) na určovanie polohy, navigáciu a určovanie času (PNT) a vlastný systém pozorovania Zeme (Copernicus). EGNOS/Galileo aj Copernicus ponúkajú pokročilé služby, ktoré poskytujú významné hospodárske prínosy verejným aj súkromným používateľom. Preto by každá dopravná, energetická alebo digitálna infraštruktúra financovaná z tohto programu - ktorý využíva technológiu PNT alebo služby pozorovania Zeme - mala byť technicky zlučiteľná s programami EGNOS/Galileo a Copernicus.
- (31) Pozitívne výsledky prvej výzvy na prekladanie návrhov v oblasti kombinovaného financovania, spustenej v roku 2017 v rámci súčasného programu, potvrdili relevantnosť a pridanú hodnotu využívania grantov EÚ na kombinovanie financovania s financovaním z Európskej investičnej banky alebo národných podporných bánk

alebo iných rozvojových a verejných finančných inštitúcií a finančných inštitúcií a od investorov zo súkromného sektora vrátane verejno-súkromných partnerstiev. V rámci programu by sa preto mali naďalej realizovať ciele výzvy, ktoré umožnia kombinované financovanie z grantov EÚ a iných zdrojov financovania.

- (32) Ciele politik tohto programu sa budú riešiť aj prostredníctvom finančných nástrojov a rozpočtových záruk v rámci politického nástroja/politických nástrojov [...] fondu InvestEU. Opatrenia programu by sa mali primeraným spôsobom využívať na riešenie prípadov zlyhania trhu alebo suboptimálnych investičných situácií bez toho, aby kopírovali alebo vytlačali súkromné financovanie, a mali by prinášať jasnú európsku pridanú hodnotu.
- (33) Aby sa podporil integrovaný rozvoj inovačného cyklu, je nevyhnuté zabezpečiť doplnkovosť medzi inovačnými riešeniami vyvinutými v kontexte rámcových programov Únie pre výskum a inovácie a inovačnými riešeniami, ktoré sa zavádzajú s podporou Nástroja na prepájanie Európy. Na tento účel sa synergiou s programom Európsky horizont zabezpečí, aby: a) boli výskumné a inovačné potreby v sektoroch dopravy, energetiky a digitálnych technológií v rámci EÚ identifikované a stanovené počas procesu strategického plánovania v rámci programu Európsky horizont; b) Nástroj na prepájanie Európy podporoval rozsiahle zavádzanie inovačných technológií a riešení v oblasti dopravy, energetiky a digitálnej infraštruktúry, a to najmä tých, ktoré vyplývajú z programu Európsky horizont; c) sa uľahčila výmena informácií a údajov medzi programom Európsky horizont a Nástrojom na prepájanie Európy, napr. tým, že sa bude klásť dôraz na technológie z programu Európsky horizont s vysokou mierou pripravenosti na uvedenie na trh, ktoré môžu byť ďalej zavádzané prostredníctvom Nástroja na prepájanie Európy.
- (34) Týmto nariadením sa stanovuje finančné krytie na celé obdobie 2021 – 2027, ktoré má pre Európsky parlament a Radu predstavovať hlavnú referenčnú sumu v zmysle [odkaz sa príslušne aktualizuje na základe novej medziinštitucionálnej dohody: bodu 17 Medziinštitucionálnej dohody z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení³¹ v priebehu ročného rozpočtového postupu].
- (35) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík je na úrovni Únie rámcom na určenie národných reformných priorít a monitorovanie ich vykonávania. Členské štáty vypracujú svoje vlastné vnútroštátne viacročné investičné stratégie na podporu týchto reformných priorít. Tieto stratégie by sa mali predložiť spolu s každoročnými národnými programami reforiem ako prostriedok na stanovenie a koordináciu prioritných investičných projektov, ktoré majú byť podporované z vnútroštátnych finančných prostriedkov a/alebo z finančných prostriedkov Únie. Mali by slúžiť aj na koherentné využívanie finančných prostriedkov Únie a na maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať najmä z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu, Európskeho nástroja stabilizácie investícií, fondu InvestEU a prípadne Nástroja na prepájanie Európy. Finančná podpora by sa mala v náležitých prípadoch využívať tak, aby bola v súlade s plánmi Únie a vnútroštátnymi plánmi v oblasti energetiky a klímy.
- (36) Na toto nariadenie sa vzťahujú horizontálne finančné pravidlá, ktoré prijali Európsky parlament a Rada na základe článku 322 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Tieto pravidlá sú stanovené v nariadení o rozpočtových pravidlách a upravujú najmä postup

³¹ Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1.

zostavovania a plnenia rozpočtu prostredníctvom grantov, obstarávania, cien, nepriamej implementácie a stanovujú kontroly týkajúce sa zodpovednosti účastníkov finančných operácií. Pravidlá prijaté na základe článku 322 ZFEÚ sa týkajú aj ochrany rozpočtu Únie v prípade všeobecných nedostatkov v oblasti dodržiavania zásady právneho štátu v členských štátoch, keďže dodržiavanie zásad právneho štátu je základným predpokladom správneho finančného riadenia a účinného financovania z prostriedkov EÚ.

- (37) Druhy financovania a spôsoby plnenia podľa tohto nariadenia by sa mali zvoliť na základe ich schopnosti dosiahnuť špecifické ciele akcií a výsledky s osobitným zreteľom na náklady na kontroly, administratívnu záťaž a očakávané riziko nesúladu. Malo by sa zväžiť aj použitie jednorazových platieb, paušálnych sadzieb a jednotkových nákladov, ako aj financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi uvedenými v článku 125 ods. 1 nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- (38) Tretie krajiny, ktoré sú členmi EHP, sa môžu zúčastňovať na programoch Únie v rámci spolupráce zriadenej na základe Dohody o EHP, ktorá umožňuje implementáciu programov rozhodnutím podľa uvedenej dohody. Tretie krajiny sa môžu zúčastňovať aj na základe iných právnych nástrojov. V tomto nariadení by sa malo zaviesť osobitné ustanovenie o udelení potrebných práv a prístupu zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskemu dvoru audítorov, ktoré im umožní komplexne uplatňovať ich právomoci.
- (39) V nariadení o rozpočtových pravidlách sa stanovujú pravidlá, ktorými sa upravuje postup udeľovania grantov. Aby sa zohľadnila špecifickosť opatrení podporovaných programom a zaistilo sa dôsledné plnenie v odvetviach, na ktoré sa program vzťahuje, je nevyhnutné poskytnúť doplňujúce informácie o kritériách oprávnenosti a kritériách na vyhodnotenie návrhov.
- (40) V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách, nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013³², nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2988/95³³, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96³⁴ a nariadením Rady (EÚ) 2017/193³⁵ majú byť finančné záujmy Únie chránené primeranými opatreniami vrátane prevencie, zisťovania, nápravy a vyšetrovania nezrovnalostí a podvodov, vymáhania stratených, nesprávne vyplatených alebo nesprávne použitých finančných prostriedkov a prípadne ukladania administratívnych sankcií. Konkrétne môže Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonávať v súlade s nariadením (EÚ, Euratom) č. 883/2013 a nariadením (Euratom, ES) č. 2185/96 administratívne vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste s cieľom zistiť, či nedošlo k podvodu, korupcii alebo akémukoľvek inému protiprávnemu konaniu poškodzujúcemu finančné záujmy Únie. Európska prokuratúra môže v súlade s nariadením (EÚ) 2017/1939 vyšetrovať a stíhať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Ú. v. EÚ L 248, 18.9.2013, s. 1).

³³ Nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1).

³⁴ Nariadenie Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi (Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2).

³⁵ Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2017, s. 1).

v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371³⁶. V súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách má každá osoba alebo každý subjekt, ktoré prijímajú finančné prostriedky Únie, v plnej miere spolupracovať pri ochrane finančných záujmov Únie, udeliť Komisii, úradu OLAF, Európskej prokuratúre a Európskemu dvoru audítorov potrebné práva a prístup a zabezpečiť, aby všetky tretie strany zúčastňujúce sa na implementácii finančných prostriedkov Únie udelili rovnocenné práva.

- (41) Podľa [odkaz sa vhodne aktualizuje podľa nového rozhodnutia o ZKÚ: článku 94 rozhodnutia Rady 2013/755/EÚ³⁷] osoby a subjekty usadené v zámorských krajinách a na zámorských územiach sú oprávnené získať financovanie v súlade s pravidlami a cieľmi programu a prípadnými dojednaniami uplatniteľnými na členský štát, s ktorým je zámorská krajina alebo územie spojené.
- (42) Únia by sa mala usilovať o súdržnosť a súčinnosť s programami Únie v oblasti vonkajších politík vrátane predvstupovej pomoci v nadväznosti na záväzky prijaté v kontexte oznámenia „Dôveryhodná perspektíva rozšírenia pre krajiny západného Balkánu a väčšia angažovanosť EÚ v tejto oblasti“³⁸.
- (43) Ak sa tretie krajiny alebo subjekty usadené v tretích krajinách zúčastňujú na opatreniach prispievajúcich k projektom spoločného záujmu alebo k cezhraničným projektom v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, finančná pomoc bude pre nich dostupná, len ak je to nevyhnutné na splnenie cieľov týchto projektov.
- (44) V súlade s odsekmi 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016³⁹ treba program hodnotiť na základe informácií zhromaždených podľa požiadaviek na osobitné monitorovanie a vyhnúť sa nadmernej regulácii a administratívnej záťaži, najmä čo sa týka členských štátov. Komisia by mala vykonávať hodnotenia, ktoré postúpi Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, s cieľom posúdiť efektívnosť a účinnosť financovania a jeho vplyv na celkové ciele programu.
- (45) Mali by sa vykonávať adekvátne opatrenia na monitorovanie a podávanie správ, vrátane ukazovateľov, s cieľom podávať správy o pokroku pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov programu, ktoré sú stanovené v tomto nariadení. Systém podávania správ o výkonnosti by mal zabezpečiť, že budú údaje na monitorovanie implementácie programu a jeho výsledkov zozbierané efektívne, účinne a včas. Je nevyhnutné uložiť príjmom finančných prostriedkov Únie primerané požiadavky na podávanie správ s cieľom zbierať relevantné údaje na účely programu.
- (46) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci, pokiaľ ide o schvaľovanie pracovných

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 29).

³⁷ Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1.

³⁸ COM(2018) 65.

³⁹ Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016, Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1 – 14.

programov. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁰.

- (47) Na Komisiu by sa vzhľadom na zmeny častí I, II a III prílohy k tomuto nariadeniu mala delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie s cieľom prípadne upraviť ukazovatele použité na monitorovanie programu, orientačné percentuálne podiely rozpočtových zdrojov, ktoré sa pridelili pre jednotlivé špecifické ciele v sektore dopravy a vymedzenie dopravných koridorov základnej siete. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016. Predovšetkým v záujme zaistenia rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty poskytujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú stály prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa venujú príprave delegovaných aktov,
- (48) Týmto sa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014 z dôvodu jednoznačnosti rušia. Účinky článku 29 nariadenia (EÚ) č. 1316/2013, ktorým sa mení príloha k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 913/2010⁴¹, pokiaľ ide o zoznam koridorov nákladnej dopravy, by mali zostať zachované.
- (49) Aby sa zabezpečilo včasné prijatie vykonávacích aktov podľa tohto nariadenia, musí nadobudnúť účinnosť hneď po zverejnení,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto nariadením sa stanovuje Nástroj na prepájanie Európy (ďalej len „program“).

Stanovujú sa v ňom ciele programu, rozpočet na obdobie 2021 – 2027, formy financovania z prostriedkov Únie a pravidlá poskytovania týchto finančných prostriedkov.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „akcia“ je akákoľvek činnosť, ktorá bola určená ako finančne a technicky nezávislá, je časovo ohraničená a je potrebná na realizáciu projektu;
- b) „alternatívne palivá“ sú alternatívne palivá vymedzené v článku 2 ods. 1 smernice 2014/94/EÚ;

⁴⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁴¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 913/2010 z 22. septembra 2010 o európskej železničnej sieti pre konkurencieschopnú nákladnú dopravu (Ú. v. EÚ L 276, 20.10.2010, s. 22).

- c) „pridružená krajina“ je tretia krajina, ktorá je stranou dohody s Úniou, ktorá umožňuje jej účasť na programe v súlade s článkom 5;
- d) „operácia kombinovaného financovania“ sú opatrenia podporované z rozpočtu EÚ vrátane opatrení v rámci mechanizmov kombinovaného financovania podľa článku [2 ods. 6] nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/XXX (ďalej len „nariadenie o rozpočtových pravidlách“), ktoré kombinujú nesplatné formy podpory a/alebo finančné nástroje z rozpočtu EÚ so splatnými formami podpory od rozvojových alebo iných verejných finančných inštitúcií, ako aj od komerčných finančných inštitúcií a investorov;
- e) „súhrnná sieť“ je dopravná infraštruktúra určená v súlade s kapitolou II nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
- f) „základná sieť“ je dopravná infraštruktúra určená v súlade s kapitolou III nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
- g) „koridory základnej siete“ sú nástroj uľahčujúci koordinovanú realizáciu základnej siete podľa kapitoly IV nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 a sú uvedené v časti III prílohy k tomuto nariadeniu;
- h) „cezhraničný projekt v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov“ je vybraný projekt alebo projekt oprávnený na výber podľa dohody o spolupráci alebo akéhokoľvek iného dojednania medzi členskými štátmi alebo dojednania medzi členskými štátmi a tretími krajinami, ako sa stanovuje v článkoch 6, 7, 9 alebo 11 smernice 2009/82/ES pri plánovaní alebo využívaní energie z obnoviteľných zdrojov v súlade s kritériami stanovenými v časti IV prílohy k tomuto nariadeniu;
- i) „infraštruktúra digitálnej pripojiteľnosti“ sú siete s veľmi vysokou kapacitou, systémy 5G, vysokokvalitné miestne bezdrôtové pripojenie, chrbticové siete a prevádzkové digitálne platformy priamo súvisiace s dopravnou a energetickou infraštruktúrou;
- j) „systémy 5G“ sú súbory prvkov digitálnej infraštruktúry založené na globálne dohodnutých normách pre mobilné a bezdrôtové komunikačné technológie používané na pripojenie a služby s pridanou hodnotou s pokročilými výkonnosťnými charakteristikami, ako sú veľmi vysoká rýchlosť a kapacita prenosu dát, malé oneskorenie, vysoká spoľahlivosť či podpora veľkého počtu pripojených zariadení;
- k) „koridor 5G“ je dopravná trasa, cesta alebo železnica, plne pokrytá infraštruktúrou digitálnej pripojiteľnosti, a najmä systémami 5G, ktorá umožňuje nepretržité poskytovanie synergetických digitálnych služieb, akými sú prepojená a automatizovaná mobilita a podobné inteligentné služby mobility pre železničnú dopravu;
- l) „prevádzkové digitálne platformy priamo súvisiace s dopravnou a energetickou infraštruktúrou“ sú fyzické a virtuálne zdroje informačných a komunikačných technológií (ďalej len „IKT“), ktoré pôsobia na špičke komunikačnej infraštruktúry a zabezpečujú tok, ukladanie, spracovanie a analýzu údajov o dopravnej a/alebo energetickej infraštruktúre;
- m) „projekt spoločného záujmu“ je projekt stanovený v nariadení (EÚ) č. 1315/2013 alebo v nariadení (EÚ) č. 347/2013 alebo v článku 8 tohto nariadenia;
- n) „štúdie“ sú činnosti potrebné na prípravu realizácie projektu, ako sú prípravné štúdie, mapovacie štúdie, štúdie uskutočniteľnosti, hodnotiace, skúšobné a validačné štúdie vrátane štúdií vo forme softvéru a všetky ostatné podporné technické opatrenia

vrátane predbežných činností zameraných na vymedzenie a prípravu projektu a rozhodnutie o jeho financovaní, akými sú prieskum v teréne a príprava finančného balíka;

- o) „subjekty sociálno-ekonomickej interakcie“ sú subjekty, ktoré svojím poslaním, povahou alebo polohou môžu priamo či nepriamo zabezpečiť významné sociálno-ekonomické výhody pre občanov, podniky a miestne spoločenstvá nachádzajúce sa v ich blízkom okolí;
- p) „tretia krajina“ je krajina, ktorá nie je členským štátom Európskej Únie;
- q) „siete s veľmi vysokou kapacitou“ sú siete s veľmi vysokou kapacitou podľa článku [2 (XX)] smernice (EÚ) 2018/XXX [európsky kódex elektronickej komunikácie];
- r) „práce“ sú nákup, dodávka a využitie komponentov, systémov a služieb vrátane softvéru a realizácia stavebných a montážnych prác spojených s projektom, preberanie zariadení a spustenie projektu.

Článok 3 *Ciele*

- 1. Všeobecným cieľom programu je rozvíjať a modernizovať transeurópske siete v oblasti dopravy, energetiky a digitálnych technológií a uľahčiť cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov s ohľadom na dlhodobé záväzky v oblasti dekarbonizácie a s dôrazom na synergie medzi odvetviami.
- 2. Program má tieto špecifické ciele:
 - a) V sektore dopravy:
 - i) prispievať k rozvíjaniu projektov spoločného záujmu, ktoré súvisia s efektívnymi a prepojeným sieťami a s infraštruktúrou pre inteligentnú, udržateľnú, inkluzívnu, bezpečnú a chránenú mobilitu;
 - ii) upraviť siete TEN-T vzhľadom na potreby vojenskej mobility;
 - b) V sektore energetiky prispievať k rozvoju projektov spoločného záujmu, ktoré súvisia s ďalšou integráciou vnútorného trhu s energiou, interoperabilitou sietí cez hranice a medzi sektormi, uľahčovaním dekarbonizácie a bezpečnosti dodávok energie, a takisto uľahčiť cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
 - c) V sektore digitálnych technológií prispievať k zavádzaniu digitálnych sietí s veľmi vysokou kapacitou a systémov 5G, k zvýšenej odolnosti a kapacite digitálnych chrbticových sietí na územiach EÚ vďaka ich prepájaniu so susednými teritóriami a k digitalizácii dopravných a energetických sietí.

Článok 4 *Rozpočet*

- 3. Finančné krytie na implementáciu programu na obdobie 2021 – 2027 sa stanovuje na 42 265 493 000 EUR v bežných cenách.
- 4. Táto suma sa rozdelí takto:
 - a) do 30 615 493 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. a) z čoho:

- i) 12 830 000 000 EUR z európskeho klastra pre strategické investície;
 - ii) 11 285 493 000 EUR sa presunie z Kohézneho fondu na výdavky v súlade s týmto nariadením výhradne v členských štátoch, ktoré sú oprávnené na čerpanie prostriedkov z Kohézneho fondu;
 - iii) 6 500 000 000 EUR z obranného klastra na špecifický cieľ uvedený v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii);
 - b) do 8 650 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. b), z čoho až 10 % na projekty cezhraničnej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
 - c) do 3 000 000 000 EUR na špecifické ciele uvedené v článku 3 ods. 2 písm. c).
5. Komisia sa nesmie odchýliť od sumy uvedenej v pododseku 2 písm. a) bode ii).
6. Suma uvedená v odseku 1 sa môže použiť na technickú a administratívnu pomoc určenú na implementáciu programu a usmernení špecifických pre jednotlivé sektory, ako sú prípravné, monitorovacie, kontrolné, auditorské a hodnotiace činnosti vrátane korporátnych informačných a technologických systémov. Táto suma sa môže použiť aj na financovanie sprievodných opatrení na podporu prípravy projektov.
7. Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.
8. Bez toho, aby bolo dotknuté nariadenie o rozpočtových pravidlách, výdavky na akcie vyplývajúce z projektov zahrnutých do prvého pracovného programu môžu byť oprávnené od 1. januára 2021.
9. Suma presunutá z Kohézneho fondu sa implementuje v súlade s týmto nariadením s výhradou odseku 8 a bez toho, aby bol dotknutý článok 14 ods. 2 písm. b).
10. Pokiaľ ide o sumy presunuté z Kohézneho fondu, 30 % týchto súm sa okamžite sprístupní všetkým členským štátom, ktoré sú oprávnené na čerpanie prostriedkov z Kohézneho fondu, na financovanie projektov dopravnej infraštruktúry v súlade s týmto nariadením, pričom prioritou sú cezhraničné a chýbajúce prepojenia. Pri výbere projektov oprávnených na financovanie sa do 31. decembra 2023 dodržiavajú národné alokácie v rámci Kohézneho fondu s ohľadom na 70 % presunutých zdrojov. Zdroje presunuté na program, ktoré nie sú viazané na projekt dopravnej infraštruktúry, budú od 1. januára 2024 k dispozícii všetkým členským štátom oprávneným na čerpanie prostriedkov z Kohézneho fondu na financovanie projektov dopravnej infraštruktúry v súlade s týmto nariadením.
11. Zdroje pridelené členským štátom v rámci zdieľaného riadenia môžu byť na základe ich žiadosti presunuté na program. Komisia používa tieto zdroje priamo v súlade s [článkom 62 ods. 1 písm. a)] nariadenia o rozpočtových pravidlách alebo nepriamo v súlade s písmenom c) uvedeného článku. Tieto zdroje sa podľa možnosti použijú v prospech dotknutého členského štátu.

Článok 5

Tretie krajiny pridružené k programu

12. Do programu sa môžu zapojiť tieto tretie krajiny:
- a) členovia Európskeho združenia voľného obchodu (EZVO), ktorí sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), v súlade s podmienkami stanovenými v Dohode o EHP;

- b) prístupujúce krajiny, kandidátske krajiny a potenciálne kandidátske krajiny v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami ich účasti na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - c) krajiny, na ktoré sa vzťahuje európska susedská politika, v súlade so všeobecnými zásadami a všeobecnými podmienkami účasti týchto krajín na programoch Únie stanovenými v príslušných rámcových dohodách a rozhodnutiach Rady pre pridruženie alebo v podobných dohodách a v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v dohodách medzi Úniou a týmito krajinami;
 - d) ostatné tretie krajiny v súlade s podmienkami stanovenými v osobitnej dohode vzťahujúcej sa na účasť príslušnej tretej krajiny na akomkoľvek programe Únie, ak sa touto dohodou:
 - zabezpečuje spravodlivá rovnováha, pokiaľ ide o príspevky a výhody tretej krajiny zúčastňujúcej sa na programoch Únie,
 - stanovujú podmienky účasti na programoch vrátane výpočtu finančných príspevkov na jednotlivé programy a ich administratívnych nákladov. Tieto príspevky predstavujú pripísané príjmy v súlade s článkom [21 ods. 5] nariadenia o rozpočtových pravidlách,
 - neudeľuje tretej krajine rozhodovacia právomoc v súvislosti s dotknutým programom;
 - zaručujú práva Únie na zabezpečenie riadneho finančného riadenia a na ochranu jej finančných záujmov.
13. Tretie krajiny uvedené v odseku 1 a subjekty zriadené v týchto krajinách nesmú získavať finančnú pomoc na základe tohto nariadenia okrem prípadov, keď je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov daného projektu spoločného záujmu a za podmienok stanovených v pracovných programoch uvedených v článku 19.

Článok 6

Implementácia a formy financovania zo strany EÚ

- 14. Program sa implementuje v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách alebo v rámci nepriameho riadenia so subjektmi uvedenými v článku [61 ods. 1 písm. c)] nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- 15. Z programu sa môžu poskytovať finančné prostriedky v akejkoľvek forme stanovenej v nariadení o rozpočtových pravidlách, a to najmä vo forme grantov a verejného obstarávania. Takisto sa z neho môžu poskytovať finančné prostriedky vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania. Operácie kombinovaného financovania, o ktorých sa rozhodlo v rámci tohto programu, sa implementujú v súlade s nariadením InvestEU a hlavou X nariadenia o rozpočtových pravidlách.
- 16. Komisia môže delegovať na výkonné agentúry právomoc vykonávať časť programu v súlade s článkom [69] nariadenia o rozpočtových pravidlách na účely požiadaviek optimálneho riadenia a efektívnosti programu pre sektory dopravy, energetiky a digitálnych technológií.

17. Príspevky do vzájomného poistného mechanizmu môžu pokrývať riziko spojené s vymáhaním finančných prostriedkov, ktoré majú zaplatiť ich príjemcovia, a považujú sa podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách za dostatočnú záruku. Uplatňujú sa ustanovenia stanovené v [článku X] nariadenia XXX [nástupcu nariadenia o záručnom fonde].

Článok 7

Cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov

18. Cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov zahŕňajú najmenej dva členské štáty a zahrnú sa do dohody o spolupráci alebo do akéhokoľvek iného druhu dojednania medzi členskými štátmi alebo dojednani medzi členskými štátmi a tretími krajinami, ako sa stanovuje v článkoch 6, 7, 9 alebo 11 smernice 2009/28/ES. Tieto projekty sa určia v súlade s kritériami a postupmi stanovenými v časti IV prílohy k tomuto nariadeniu.
19. Komisia do 31. decembra 2019 prijme delegovaný akt v súlade s článkom 23 písm. d) tohto nariadenia s cieľom ďalej spresniť výberové kritériá a stanoviť podrobnosti o procese výberu projektov a uverejní metodiky na hodnotenie prínosu projektov k všeobecným kritériám a na hodnotenie celkových nákladov a prínosov uvedených v časti IV prílohy.
20. Štúdie zamerané na rozvoj a určenie cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sú oprávnené na financovanie podľa tohto nariadenia.
21. Cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sú oprávnené na financovanie prác zo strany Únie, ak spĺňajú tieto dodatočné kritériá:
- a) v analýze nákladov a prínosov pre konkrétny projekt podľa časti IV bodu 3 prílohy sa preukáže existencia významných úspor nákladov a/alebo prínosov z hľadiska systémovej integrácie, bezpečnosti dodávok energie alebo inovácií a
 - b) žiadateľ preukáže, že projekt by sa bez poskytnutého grantu nezrealizoval, alebo že projekt bez poskytnutého grantu nemôže byť komerčne životaschopný. V tejto analýze sa zohľadnia všetky príjmy vyplývajúce zo systémov podpory.
22. Výška grantu na stavebné práce bude primeraná k úsporám nákladov a/alebo prínosom uvedeným v časti IV bode 2 písm. b) prílohy a nepresiahne výšku potrebnú na to, aby sa projekt zrealizoval alebo sa stal komerčne životaschopným.

Článok 8

Projekty spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti

23. Projekty spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti prispievajú k špecifickému cieľu stanovenému v článku 3 ods. 2 písm. c).
24. Štúdie zamerané na rozvoj a určenie projektov spoločného záujmu v oblasti infraštruktúry digitálnej pripojiteľnosti sú oprávnené na financovanie podľa tohto nariadenia.
25. Bez toho, aby boli dotknuté kritériá na vyhodnotenie ponúk stanovené v článku 13, sa určí priorita pri financovaní s prihliadnutím na tieto kritériá:
- a) opatrenia prispievajúce k prístupu k sieťam s veľmi vysokou kapacitou schopným poskytovať gigabitové pripojenie pre subjekty sociálno-

ekonomickej interakcie sa musia uprednostniť s prihliadnutím na funkciu subjektov sociálno-ekonomickej interakcie, význam digitálnych služieb a aplikácií umožnených prostredníctvom poskytovania základného pripojenia a potenciálne sociálno-ekonomické prínosy pre občanov, podniky a miestne komunity vrátane potenciálnych pozitívnych účinkov presahovania, pokiaľ ide o pripojiteľnosť, v súlade s časťou V prílohy;

- b) opatrenia prispievajúce k poskytovaniu vysokokvalitného bezdrôtového pripojenia v miestnych komunitách v súlade s časťou V prílohy;
- c) pokiaľ ide o činnosti prispievajúce k zavádzaniu systémov 5G, prioritou bude zavedenie koridorov 5G pozdĺž hlavných pozemných dopravných trás vrátane transeurópskych dopravných sietí. Zohľadní sa aj rozsah, v akom toto opatrenie prispieva k zabezpečeniu pokrytia pozdĺž hlavných dopravných trás umožňujúceho neprerušované poskytovanie synergických digitálnych služieb pri súčasnej maximalizácii možných pozitívnych účinkov presahovania, pokiaľ ide o územie a obyvateľstvo v blízkosti oblasti zavedenia projektu. V časti V prílohy sa nachádza orientačný zoznam projektov, ktoré by mohli využívať podporu;
- d) projekty zamerané na zavádzanie cezhraničných chrbticových sietí spájajúcich Úniu s tretími krajinami a posilňovanie prepojení na území Únie, ako aj s podmorskými káblami, sa uprednostnia na základe rozsahu, v akom významne prispievajú k zvýšeniu odolnosti a kapacity elektronických komunikačných sietí na území Únie;
- e) pokiaľ ide o pokrytie sieťami s veľmi vysokou kapacitou, prioritou budú činnosti, ktoré prispievajú k pokrytiu území a obyvateľstva nepriamo úmerne k intenzite grantovej podpory, ktorá by bola potrebná na to, aby sa projekt mohol implementovať, vzhľadom na príslušné maximálne miery spolufinancovania stanovené v článku 14. Zohľadní sa aj rozsah, v akom toto opatrenie prispieva k zabezpečeniu komplexného pokrytia územia a obyvateľstva v rámci určitej oblasti zavedenia projektu pri súčasnej maximalizácii možných pozitívnych účinkov presahovania, pokiaľ ide o územie a obyvateľstvo v blízkosti oblasti zavedenia projektu;
- f) pokiaľ ide o projekty, ktorými sa zavádzajú prevádzkové digitálne platformy, prioritou sú opatrenia založené na najmodernejších technológiách, pričom sa zohľadnia aspekty ako interoperabilita, kybernetická bezpečnosť, ochrana údajov a opakované použitie;
- g) rozsah, v akom je zavádzaná technológia najvhodnejšia pre konkrétny projekt a zároveň ponúka najlepšiu vyváženosť medzi najnovšími technológiami v zmysle kapacity dátového toku, bezpečnosti prenosu, odolnosti siete a nákladovej efektívnosti.

KAPITOLA II

OPRÁVNENOSŤ

Článok 9 Oprávnené akcie

26. Na financovanie sú oprávnené len akcie, ktoré prispievajú k plneniu cieľov uvedených v článku 3. Takéto akcie zahŕňajú najmä štúdie, práce a iné sprievodné opatrenia potrebné na riadenie a implementáciu programu a usmernení špecifických pre jednotlivé sektory.
27. Na finančnú pomoc Únie podľa tohto nariadenia sú oprávnené tieto akcie v sektore dopravy:
- a) Akcie súvisiace s efektívnymi a vzájomne prepojenými sieťami:
 - i) akcie, ktorými sa realizuje základná sieť podľa kapitoly III nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 vrátane akcií súvisiacich s mestskými uzlami, námornými prístavmi, vnútrozemskými prístavmi a terminálmi kombinovanej železničnej a cestnej dopravy základnej siete, ako sa stanovuje v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 1315/2013. Akcie, ktorými sa realizuje základná sieť, môžu zahŕňať súvisiace prvky nachádzajúce sa v súhrnnej sieti, ak je to potrebné na účely optimalizácie investícií a podľa postupov vymedzených v pracovných programoch uvedených v článku 19 tohto nariadenia;
 - ii) akcie, ktorými sa realizujú cezhraničné prepojenia súhrnnej siete v súlade s kapitolou II nariadenia (EÚ) č. 1315/2013, najmä s oddielmi uvedenými v časti III prílohy k tomuto nariadeniu;
 - iii) akcie, ktorými sa realizujú úseky súhrnnej siete nachádzajúce sa v najvzdialenejších regiónoch podľa kapitoly II nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 vrátane akcií súvisiacich s príslušnými mestskými uzlami, námornými prístavmi, vnútrozemskými prístavmi a terminálmi kombinovanej železničnej a cestnej dopravy súhrnnej siete, ako sa stanovuje v prílohe II k nariadeniu (EÚ) č. 1315/2013;
 - iv) akcie podporujúce projekty spoločného záujmu s cieľom prepojiť transeurópsku sieť so sieťami infraštruktúry susedných krajín, ako sa vymedzuje v článku 8 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - b) Akcie súvisiace s inteligentnou, udržateľnou, inkluzívnou, bezpečnou a chránenou mobilitou:
 - i) akcie podporujúce morské diaľnice podľa článku 21 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - ii) akcie podporujúce systémy telematických aplikácií, a to aj na bezpečnostné účely, v súlade s článkom 31 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - iii) akcie podporujúce služby nákladnej dopravy v súlade s článkom 32 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;

- iv) akcie podporujúce nové technológie a inovácie vrátane automatizácie, zdokonalených dopravných služieb, modálnej integrácie a infraštruktúry pre alternatívne palivá v súlade s článkom 33 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - v) akcie na odstránenie prekážok interoperability, a to najmä pri dosahovaní koridorových/sieťových účinkov;
 - vi) akcie, ktorými sa realizuje bezpečná a zabezpečená infraštruktúra a mobilita vrátane bezpečnosti cestnej premávky v súlade s článkom 34 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - vii) akcie na zlepšenie odolnosti dopravnej infraštruktúry proti zmene klímy a prírodným katastrofám;
 - viii) akcie na zlepšenie dostupnosti dopravnej infraštruktúry pre všetkých používateľov v súlade s článkom 37 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013;
 - ix) akcie na zlepšenie dostupnosti a prístupnosti dopravnej infraštruktúry na účely bezpečnosti a civilnej ochrany.
- c) V rámci špecifického cieľa uvedeného v článku 3 ods. 2 písm. a) bode ii): akcie alebo špecifické činnosti v rámci akcie podporujúce dopravnú infraštruktúru v sieti TEN-T s cieľom prispôbiť ju požiadavkám vojenskej mobility na účely umožnenia dvojakého využitia infraštruktúry na civilné aj vojenské účely.
28. Na finančnú pomoc Únie podľa tohto nariadenia sú oprávnené tieto akcie v sektore energetiky:
- a) akcie súvisiace s projektmi spoločného záujmu, ako sa stanovuje v článku 14 nariadenia (EÚ) č. 347/2013;
 - b) akcie podporujúce cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vrátane ich koncepcie, ako sa vymedzuje v časti IV prílohy k tomuto nariadeniu, s výhradou splnenia podmienok stanovených v článku 7 tohto nariadenia.
29. Na finančnú pomoc Únie podľa tohto nariadenia sú oprávnené tieto akcie v sektore digitálnych technológií:
- a) akcie podporujúce gigabitové pripojenie subjektov sociálno-ekonomickej interakcie;
 - b) akcie podporujúce poskytovanie vysokokvalitného miestneho bezdrôtového pripojenia v miestnych komunitách, ktoré je bezplatné a bez diskriminačných podmienok;
 - c) akcie, ktorými sa realizuje neprerušované pokrytie systémami 5G všetkých hlavných pozemných dopravných trás vrátane transeurópskych dopravných sietí;
 - d) akcie podporujúce zavádzanie chrbticových sietí, a to aj s podmorskými káblami vo všetkých členských štátoch a medzi Úniou a tretími krajinami;
 - e) akcie podporujúce prístup európskych domácností k sieťam s veľmi vysokou kapacitou;
 - f) akcie, ktorými sa realizujú požiadavky na infraštruktúru digitálnej pripojiteľnosti súvisiace s cezhraničnými projektmi v oblasti dopravy alebo

energetiky a/alebo ktorými sa podporujú prevádzkové digitálne platformy priamo spojené s dopravnou alebo energetickou infraštruktúrou.

V časti V prílohy sa nachádza orientačný zoznam oprávnených projektov v digitálnom sektore.

Článok 10 Synergie

30. Akcie prispievajúce k dosiahnutiu jedného alebo viacerých cieľov v najmenej dvoch sektoroch, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 2 písm. a), b) a c), sú oprávnené na získanie finančnej pomoci Únie podľa tohto nariadenia. Takéto akcie sa zrealizujú prostredníctvom osobitných medzisektorových pracovných programov týkajúcich sa najmenej dvoch sektorov vrátane osobitných kritérií na vyhodnotenie ponúk a financujú sa z rozpočtových príspevkov z príslušných sektorov.
31. V rámci sektora dopravy, energetiky alebo digitálnych technológií môžu akcie oprávnené v súlade s článkom 9 obsahovať doplnkové prvky, ktoré sa nemusia týkať oprávnených akcií, ako sa stanovuje v článku 9 ods. 2, 3 alebo 4, za predpokladu, že spĺňajú všetky tieto požiadavky:
 - a) náklady na tieto doplnkové prvky nepresahujú 20 % celkových oprávnených nákladov na akciu a
 - b) tieto doplnkové prvky súvisia so sektorom dopravy, energetiky alebo digitálnych technológií a
 - c) tieto doplnkové prvky umožňujú výrazne zlepšiť sociálno-ekonomické, klimatické alebo environmentálne prínosy akcie.

Článok 11 Oprávnené subjekty

32. Okrem kritérií stanovených v článku [197] nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú kritériá oprávnenosti uvedené v tomto článku.
33. Oprávnené sú tieto subjekty:
 - a) právne subjekty usadené v členskom štáte;
 - b) právne subjekty usadené v tretej krajine pridruženej k programu;
 - c) právne subjekty vytvorené podľa práva Únie a medzinárodné organizácie, ak sa tak stanovuje v pracovných programoch.
34. Fyzické osoby nie sú oprávnené.
35. Právne subjekty usadené v tretej krajine, ktorá nie je pridružená k programu, sú výnimočne oprávnené na získanie podpory v rámci programu, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie cieľov daného projektu spoločného záujmu alebo cezhraničného projektu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.
36. V pracovných programoch uvedených v článku 19 sa môže stanoviť, že oprávnené sú len návrhy predložené jedným alebo viacerými členskými štátmi alebo návrhy, ktoré po dohode s dotknutými členskými štátmi predložili medzinárodné organizácie, spoločné podniky alebo verejné či súkromné podniky alebo subjekty.

KAPITOLA III

GRANTY

Článok 12

Granty

Granty v rámci programu sa udeľujú a riadia v súlade s hlavou [VIII] nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Článok 13

Kritériá na vyhodnotenie návrhov

37. Kritériá na vyhodnotenie návrhov sú vymedzené v pracovných programoch uvedených v článku 19 a vo výzvach na predkladanie návrhov, pričom sa v príslušnom rozsahu zohľadňujú tieto prvky:
- a) hospodárske, sociálne a environmentálne vplyvy (prínosy a náklady);
 - b) hľadiská inovácií, bezpečnosti, interoperability a prístupnosti;
 - c) cezhraničný rozmer;
 - d) synergie medzi sektormi dopravy, energetiky a digitálnych technológií;
 - e) pripravenosť akcie v rámci vývoja projektu;
 - f) náležitosť navrhovaného plánu vykonávania;
 - g) katalytický účinok finančnej pomoci Únie na investíciu;
 - h) potreba prekonať finančné prekážky, ako je nedostatočná komerčná životaschopnosť alebo nedostatočné financovanie trhom;
 - i) súlad s plánmi Únie a národnými plánmi v oblasti energetiky a klímy.
38. Pri hodnotení návrhov na základe kritérií na vyhodnotenie návrhov sa v prípade potreby zohľadní odolnosť proti nepriaznivým účinkom zmeny klímy prostredníctvom posúdenia klimatekovej citlivosti a rizík vrátane príslušných opatrení týkajúcich sa adaptácie.
39. Pri hodnotení návrhov na základe kritérií na vyhodnotenie návrhov sa zabezpečí, aby v prípade potreby, ako sa uvádza v pracovných programoch, akcie podporované programom, ktoré zahŕňajú technológie v oblasti určovania polohy, navigácie a určovania času, boli technicky zlučiteľné s programami EGNOS/Galileo a Copernicus.
40. Pokiaľ ide o sektor dopravy, pri hodnotení návrhov na základe kritérií na vyhodnotenie návrhov uvedenom v odseku 1 sa v prípade potreby zabezpečí, aby navrhované akcie boli v súlade s pracovnými plánmi pre koridory a vykonávacími aktmi podľa článku 47 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013 a aby sa v nich zohľadnilo stanovisko zodpovedného európskeho koordinátora podľa článku 45 ods. 8 uvedeného nariadenia.
41. Pokiaľ ide o akcie týkajúce sa cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, v kritériách na vyhodnotenie návrhov vymedzených

v pracovných programoch a vo výzvach na predkladanie návrhov sa zohľadnia podmienky stanovené v článku 7 ods. 4.

42. Pokiaľ ide o akcie týkajúce sa projektov spoločného záujmu v oblasti digitálnej pripojiteľnosti, v kritériách na vyhodnotenie návrhov vymedzených v pracovných programoch a vo výzvach na predkladanie návrhov sa zohľadnia podmienky stanovené v článku 8 ods. 3.

Článok 14 *Miery spolufinancovania*

43. Pokiaľ ide o štúdie, objem finančnej pomoci Únie neprekročí 50 % celkových oprávnených nákladov. Pokiaľ ide o štúdie financované zo súm presunutých z Kohézneho fondu, maximálne miery spolufinancovania sú tie, ktoré sa uplatňujú na Kohézny fond, ako sa uvádza v odseku 2 písm. b).
44. Pokiaľ ide o práce v sektore dopravy, uplatňujú sa tieto maximálne miery spolufinancovania:
- a) v prípade prác súvisiacich so špecifickými cieľmi uvedenými v článku 3 ods. 2 písm. a) objem finančnej pomoci Únie neprekročí 30 % celkových oprávnených nákladov. Miery spolufinancovania sa môžu zvýšiť na maximálne 50 % pre akcie súvisiace s cezhraničnými prepojeniami za podmienok stanovených v písmene c) tohto odseku, pre akcie podporujúce systémy telematických aplikácií, pre akcie podporujúce nové technológie a inovácie, pre akcie podporujúce zlepšenia bezpečnosti infraštruktúry v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie a pre akcie v najvzdialenejších regiónoch;
 - b) pokiaľ ide o sumy presunuté z Kohézneho fondu, maximálne miery spolufinancovania sú tie, ktoré sa uplatňujú na Kohézny fond, ako sa uvádza v nariadení (EÚ) XXX [VN]. Tieto miery spolufinancovania sa môžu zvýšiť na maximálne 85 % pre akcie súvisiace s cezhraničnými prepojeniami za podmienok stanovených v písmene c) tohto odseku;
 - c) pokiaľ ide o akcie súvisiace s cezhraničnými prepojeniami, zvýšené maximálne miery spolufinancovania, ako sa stanovujú v písmenách a) a b), sa môžu uplatňovať iba na akcie, ktoré preukazujú obzvlášť vysoký stupeň integrácie pri plánovaní a realizácii akcie na účely kritéria pridelenia grantu uvedeného v článku 13 ods. 1 písm. c), najmä vytvorením jednej projektovej spoločnosti, spoločnou riadiacou štruktúrou a dvojstranným právnym rámcom alebo vykonávacím aktom podľa článku 47 nariadenia (EÚ) č. 1315/2013.
45. Pokiaľ ide o práce v sektore energetiky, uplatňujú sa tieto maximálne miery spolufinancovania:
- a) v prípade prác súvisiacich so špecifickými cieľmi uvedenými v článku 3 ods. 2 písm. b) objem finančnej pomoci Únie neprekročí 50 % celkových oprávnených nákladov;
 - b) miery spolufinancovania sa môžu zvýšiť maximálne na 75 % pre akcie prispievajúce k projektom spoločného záujmu, ktoré vychádzajú z dokumentov uvedených v článku 14 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 347/2013 a ktoré poskytujú vysokú úroveň regionálnej bezpečnosti dodávok energie alebo bezpečnosti

dodávok energie v celej Únii, posilňujú solidaritu Únie alebo predstavujú vysoko inovačné riešenia.

46. Pokiaľ ide o práce v sektore digitálnych technológií, uplatňujú sa tieto maximálne miery spolufinancovania: v prípade prác súvisiacich so špecifickými cieľmi uvedenými v článku 3 ods. 2 písm. c) objem finančnej pomoci Únie neprekročí 30 % celkových oprávnených nákladov. Miery spolufinancovania sa môžu zvýšiť až na 50 % pre akcie so silným cezhraničným rozmerom, ako je neprerušované pokrytie systémami 5G pozdĺž hlavných dopravných trás alebo zavedenie chrbticových sietí medzi členskými štátmi a medzi Úniou a tretími krajinami, a až na 75 % pre akcie, ktorými sa zavádza gigabitové pripojenie subjektov sociálno-ekonomickej interakcie. Opatrenia v oblasti poskytovania miestneho bezdrôtového pripojenia v miestnych komunitách sa financujú z finančnej pomoci Únie až do výšky 100 % oprávnených nákladov bez toho, aby tým bola dotknutá zásada spolufinancovania.
47. Maximálna miera spolufinancovania uplatniteľná na akcie vybrané v rámci medzisektorových pracovných programov uvedených v článku 10 je najvyššia maximálna miera spolufinancovania uplatniteľná na dotknuté sektory.

Článok 15 *Oprávnené náklady*

Okrem kritérií stanovených v článku [186] nariadenia o rozpočtových pravidlách sa uplatňujú tieto kritériá oprávnenosti nákladov:

- a) oprávnené môžu byť len výdavky, ktoré vznikli v členských štátoch s výnimkou prípadov, keď sa projekt spoločného záujmu alebo cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov týkajú územia jednej alebo viacerých tretích krajín, ako sa uvádza v článku 5 alebo v článku 11 ods. 4 tohto nariadenia alebo medzinárodných vôd a keď je akcia nevyhnutná na dosiahnutie cieľov daného projektu;
- b) náklady na zariadenia, vybavenie a infraštruktúru, s ktorými prijímateľ zaobchádza ako s kapitálovými nákladmi, môžu byť oprávnené až do svojej plnej výšky;
- c) výdavky súvisiace s nákupom pôdy nepredstavujú oprávnené náklady;
- d) oprávnené náklady nezahŕňajú daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

Článok 16 *Kombinácia grantov s inými zdrojmi financovania*

48. Granty sa môžu použiť na kombináciu s financovaním z Európskej investičnej banky alebo národných podporných bánk alebo iných rozvojových a verejných finančných inštitúcií, ako aj z finančných inštitúcií súkromného sektora a investorov zo súkromného sektora, ako aj prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev.
49. Použitie grantov uvedených v odseku 1 sa môže vykonať prostredníctvom cielených výziev na predkladanie návrhov.

Článok 17 *Zníženie alebo zrušenie grantov*

50. Okrem dôvodov uvedených v článku [131 ods. 4] nariadenia o rozpočtových pravidlách možno výšku grantu znížiť z týchto dôvodov:

- a) akcia sa nezačala implementovať do jedného roka od dátumu začatia uvedeného v dohode o grante;
 - b) po preskúmaní pokroku v implementácii akcie sa zistilo, že pri ňom došlo k takému výraznému omeškaniu, že ciele akcie sa pravdepodobne nedosiahnu;
51. Dohodu o grante možno vypovedať z dôvodov uvedených v odseku 1.

Článok 18

Kumulatívne, doplnkové a kombinované financovanie

52. Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok v rámci programu, možno poskytnúť aj príspevok z akéhokoľvek iného programu Únie, vrátane fondov v rámci zdieľaného riadenia, ak tieto príspevky nepokrývajú tie isté náklady. Na príspevok každého programu Únie k opatreniu sa vzťahujú pravidlá daného programu. Kumulatívne financovanie nesmie prevýšiť celkové oprávnené náklady na akciu a podpora z rôznych programov Únie sa môže vypočítať na pomernom základe v súlade s dokumentmi, ktorými sa stanovujú podmienky podpory.
53. Opatrenia, ktoré sú v súlade s týmito kumulatívnymi komparatívnymi podmienkami:
- a) boli vyhodnotené vo výzve na predkladanie návrhov v rámci programu;
 - b) spĺňajú minimálne požiadavky na kvalitu tejto výzvy na predkladanie návrhov;
 - c) nemôžu byť financované v rámci tejto výzvy na predkladanie návrhov z dôvodu rozpočtových obmedzení;

môžu dostať podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja alebo Kohézneho fondu v súlade s [článkom 67 ods. 5] nariadenia (EÚ) XXX [VN] za predpokladu, že takéto opatrenia sú v súlade s cieľmi príslušného programu. Uplatňujú sa pravidlá fondu, z ktorého sa poskytuje podpora.

KAPITOLA IV

PROGRAMOVANIE, MONITOROVANIE, HODNOTENIE A KONTROLA

Článok 19

Pracovné programy

54. Program sa implementuje prostredníctvom pracovných programov uvedených v článku 110 nariadenia o rozpočtových pravidlách. V pracovných programoch sa v prípade potreby stanoví celková suma vyčlenená na operácie kombinovaného financovania.
55. Pracovné programy prijíma Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22 tohto nariadenia.

Článok 20

Monitorovanie a podávanie správ

56. Ukazovatele, ktoré sa uvádzajú v správach na účely posúdenia pokroku pri dosahovaní všeobecných a špecifických cieľov programu stanovených v článku 3, sú uvedené v časti I prílohy.
57. Na zabezpečenie účinného hodnotenia pokroku programu, pokiaľ ide o dosahovanie jeho cieľov, je Komisia splnomocnená v súlade s článkom 24 prijať delegované akty, aby mohla zmeniť časť I prílohy na účely prípadného preskúmania alebo doplnenia ukazovateľov a doplniť toto nariadenie o ustanovenia týkajúce sa vytvorenia rámca monitorovania a hodnotenia.
58. Systémom podávania správ o výkonnosti zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie implementácie programu a výsledkov zbierali efektívne, účinne a včas. Na tento účel sa príjmom finančných prostriedkov Únie a prípadne členským štátom ukladajú primerané požiadavky na podávanie správ.

Článok 21

Hodnotenie

59. Hodnotenia sa vykonávajú včas, aby sa mohli využiť v rozhodovacom procese.
60. Priebežné hodnotenie programu sa vykoná hneď, ako sú k dispozícii dostatočné informácie o implementácii programu, najneskôr však štyri roky po začatí implementácie programu.
61. Na konci implementácie programu, najneskôr však štyri roky po uplynutí obdobia uvedeného v článku 1, Komisia vykoná záverečné hodnotenie programu.
62. Komisia oznámi závery týchto hodnotení spolu so svojimi pripomienkami Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov.

Článok 22

Postup výboru

63. Komisii pomáha koordinačný výbor NPE. Tento výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
64. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 23

Delegované akty

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 24 tohto nariadenia na účely:

- a) vykonania zmeny v časti I prílohy v súvislosti s ukazovateľmi a vytvorenia rámca monitorovania a hodnotenia;
- b) vykonania zmeny v časti II prílohy v súvislosti s orientačnými percentuálnymi podielmi rozpočtových zdrojov pridelených špecifickému cieľu stanovenému v článku 3 písm. a) bode i);

- c) vykonania zmeny v časti III prílohy v súvislosti s vymedzením dopravných koridorov základnej siete a predbežne identifikovaných úsekov a predbežne identifikovaných úsekov na súhrnnej sieti;
- d) vykonania zmeny v časti IV prílohy, pokiaľ ide o identifikáciu cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
- e) vykonania zmeny v časti V prílohy, pokiaľ ide o určenie projektov spoločného záujmu v oblasti digitálnej pripojiteľnosti.

Článok 24

Vykonávanie delegovania právomoci

- 65. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
- 66. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 23 sa Komisii udeľuje do 31. decembra 2028.
- 67. Delegovanie právomoci uvedené v článku 23 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
- 68. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s expertmi, ktorých určí každý členský štát v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
- 69. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
- 70. Delegovaný akt prijatý podľa článku 23 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 25

Poskytovanie informácií, komunikácia a zverejňovanie

- 71. Prijemcovia finančných prostriedkov Únie priznávajú pôvod a zabezpečujú viditeľnosť finančných prostriedkov Únie (najmä pri propagácii akcií a ich výsledkov) tým, že poskytujú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti.
- 72. Komisia vykonáva v súvislosti s programom a jeho akciami a výsledkami informačné a komunikačné činnosti. Finančné zdroje pridelené na program zároveň prispievajú k inštitucionálnej komunikácii o politických prioritách Únie, pokiaľ sa týkajú cieľov uvedených v článku 3.

Článok 26
Ochrana finančných záujmov Únie

Ak sa tretia krajina zúčastňuje na programe rozhodnutím podľa medzinárodnej dohody alebo na základe akéhokoľvek iného právneho nástroja, táto tretia krajina udelí potrebné práva a požadovaný prístup zodpovednému povolujuúcemu úradníkovi, Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) a Európskemu dvoru audítorov, aby mohli komplexne uplatňovať svoje príslušné právomoci. V prípade úradu OLAF takéto práva zahŕňajú právo vykonávať vyšetrovania vrátane kontrol a inšpekcií na mieste stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF).

KAPITOLA VI

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 27
Zrušenie a prechodné ustanovenia

73. Nariadenie (EÚ) č. 1316/2013 a nariadenie (EÚ) č. 283/2014 sa zrušujú.
74. Bez toho, aby tým bol dotknutý odsek 1, toto nariadenie nemá až do ukončenia dotknutých akcií vplyv na ich pokračovanie ani zmenu podľa nariadenia (EÚ) č. 1316/2013, ktoré sa na tieto akcie aj naďalej vzťahuje až do ich ukončenia.
75. Z finančného krytia na program sa môžu uhrádzať aj výdavky na technickú a administratívnu pomoc potrebné na zabezpečenie prechodu medzi programom a opatreniami prijatými v rámci predchádzajúceho programu, ktorým bol Nástroj na prepájanie Európy v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1316/2013.
76. V prípade potreby možno do rozpočtu na obdobie po roku 2027 zahrnúť rozpočtové prostriedky na pokrytie výdavkov uvedených v článku 4 ods. 5 tohto nariadenia, aby sa umožnilo riadenie akcií, ktoré sa neskončia do 31. decembra 2027.

Článok 28
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od 1. januára 2021.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

- 1.1. Názov návrhu/iniciatívy
- 1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)
- 1.3. Druh návrhu/iniciatívy
- 1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy
- 1.5. Trvanie a finančný vplyv
- 1.6. Plánovaný spôsob riadenia

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

- 2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ
- 2.2. Systémy riadenia a kontroly
- 2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

- 3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov
- 3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky
 - 3.2.1. *Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky*
 - 3.2.2. *Odhadovaný vplyv na administratívne rozpočtové prostriedky*
 - 3.2.3. *Príspevky od tretích strán*
- 3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1316/2013 a (EÚ) č. 283/2014.

1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)

Európske strategické investície

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☐ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁴²

☒ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.4.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvej fázy vykonávania iniciatívy.*

Nástrojom na prepájanie Európy (NPE), ktorý bol zriadený v roku 2014, sa podporujú investície do transeurópskej siete (TEN) v sektoroch dopravy, energetiky a digitálnych technológií. Je kľúčovým programom, ktorý podporuje príslušné priority EÚ, najmä v oblasti pracovných miest, rastu a investícií, energetickej únie, jednotného digitálneho trhu, zmeny klímy, sociálnej Európy, jednotného trhu a obchodu. NPE vychádza z príslušných sektorových usmernení.

Komisia predkladá návrh nástupcu NPE v kontexte celkového politického procesu prípravy viacročného finančného rámca (VFR) na obdobie 2021 – 2027, pričom stavia na pozitívnych skúsenostiach pri vykonávaní NPE v období 2014 – 2020. V rozsahu a návrhu nového programu sa zohľadňujú vyvíjajúce sa priority politik a všeobecné usmernenie zamerané na zjednodušenie, ktoré poskytnú ústredné útvary Komisie.

Zatiaľ čo základné priority programu sú aj naďalej zamerané na transeurópske siete, rozsah NPE po roku 2020 sa v sektore energetiky rozširuje tak, aby zahŕňal cezhraničnú spoluprácu v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, a v sektore digitálnych technológií je nanovo vymedzený tak, aby sa dopĺňal s novým programom Digitálna Európa. Konkrétnejšie:

V sektore dopravy NPE prispieva k dokončeniu oboch úrovní transeurópskej dopravnej siete: základnej siete TEN-T do roku 2030 a súhrnnej siete TEN-T do roku 2050. NPE zároveň podporuje zavádzanie európskych systémov riadenia dopravy vo všetkých druhoch dopravy a pomáha pri prechode EÚ na čistú a prepojenú mobilitu. V prípade potreby nástroj podporuje aj prispôbovanie siete TEN-T požiadavkám vojenskej mobility.

⁴²

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

V sektore energetiky NPE prispieva k dokončeniu sietí TEN-E prostredníctvom rozvoja projektov spoločného záujmu týkajúcich sa ďalšej integrácie vnútorného trhu s energiou a cezhraničnej a medzisektorovej interoperability sietí. NPE okrem toho podporuje aj spoluprácu členských štátov pri plánovaní a zavádzaní cezhraničných zdrojov obnoviteľnej energie prispievajúcich k nákladovo efektívnemu dosiahnutiu cieľa do roku 2030.

V sektore digitálnych technológií NPE prispieva k dosahovaniu cieľov digitálnej pripojiteľnosti stanovených v stratégii gigabitovej spoločnosti, k odolnosti a ku kapacite digitálnych sietí EÚ tým, že rieši medzinárodné prepojenie a prispieva aj k digitalizácii energetickej siete a siete mobility s cieľom umožniť cezhraničné poskytovanie služieb v týchto dvoch oblastiach.

Pokiaľ ide o spôsob poskytovania pomoci pri implementácii programu, navrhuje sa pokračovať v efektívnom zacielenom poskytovaní pomoci v rámci priameho riadenia na úrovni Komisie. Možnosť obnoveného delegovania na Výkonnú agentúru pre inovácie a siete (INEA)⁴³ bude podliehať výsledku analýzy nákladov a prínosov a bude predmetom súvisiacich rozhodnutí, ktoré sa prijímú. Vykonajú sa všetky nevyhnutné úpravy potrebné na vyrovnanie sa s novou štruktúrou, aby sa zabezpečila efektívnosť, vyššia pružnosť, súdržnosť a synergie, zjednodušenie a zameranie na výkonnosť.

Cieľom je, aby bol program prevádzkyschopný už od svojho spustenia v roku 2021. Včasné spustenie NPE a včasné pridelenie prostriedkov EÚ príjmom si vyžadujú intenzívnu prípravu počas fázy spustenia. Efektívna koordinácia medzi priamo zapojenými útvarmi je základným predpokladom na vypracovanie kvalitného plánu realizácie projektu a pre včasné plánovanie pracovných programov/výziev pre všetky sektory NPE (vrátane osobitostí financovania z prostriedkov vyčlenených na politiku súdržnosti, výziev na synergie, zlučovania alebo kombinovania grantov s finančnými nástrojmi, ktoré neposkytuje EÚ atď.).

- 1.4.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na európskej úrovni (ex ante)

V článku 171 ZFEÚ sa Únia splnomocňuje určovať projekty spoločného záujmu týkajúce sa infraštruktúry transeurópskych sietí, pričom sa členským štátom ponecháva možnosť vybrať si spôsob implementácie. V tom istom článku sa Európska únia splnomocňuje podporovať takéto projekty spoločného záujmu.

V období 2014 – 2020 sa v rámci programu NPE podporili investície do dopravnej, energetickej a digitálnej infraštruktúry v súlade s uvedenými článkami zmluvy. Investičné potreby do transeurópskych sietí však prekračujú rok 2020 a navyše rozsah problémov presahuje zdroje, ktoré sú dostupné na úrovni členských štátov. Projekty transeurópskej siete majú z povahy veci rozmer EÚ a možno ich efektívnejšie presadzovať na úrovni Únie, čo vedie k celkovým väčším prínosom, rýchlejšej implementácii a zníženiu nákladov, ak členské štáty konajú spoločne. Opatrenia na úrovni EÚ v tejto oblasti sú preto oprávnené.

⁴³

Pozri oddiel 1.6.

Rozšírený program NPE v období po roku 2020 poskytne potrebný rámec na pokračujúcu podporu EÚ pre dopravnú, energetickú a digitálnu infraštruktúru transeurópskej povahy. V jednotlivých sektoroch je finančná podpora EÚ potrebná z týchto dôvodov:

Doprava: Samotné členské štáty nemôžu pokryť značné investičné potreby. Verejné rozpočty naďalej podliehajú výraznej daňovej konsolidácii, pričom na základe implementácie NPE v súvislosti so sieťou TEN-T v rokoch 2014 – 2016 sa ukazuje, že finančná podpora členských štátov a súkromného sektora je aj naďalej kľúčová, ale nie je dostatočná v prípade projektov s európskym rozmerom.

Energetika: Zatiaľ čo väčšinu projektov spoločného záujmu môže v zásade financovať trh, v prípade mnohých projektov je podpora EÚ nevyhnutná vzhľadom na ich externalitu (vrátane inovácií), ako aj na objem investícií, ktorý presahuje schopnosť systému socializovať náklady.

Energia z obnoviteľných zdrojov: Podpora, ktorú EÚ poskytuje na energiu z obnoviteľných zdrojov, v súčasnosti nie je zameraná na uľahčenie spoločného rozvoja. Koordinácia v rámci celej EÚ, pokiaľ ide o zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, a zacielená podpora EÚ by mohli uľahčiť integráciu sektora a priniesť ďalšie investície v tejto oblasti. Potenciálnou podporou v tejto oblasti by sa iba nahradili náklady na prekonávanie prekážok spojených so spoluprácou, ktoré presahujú hranice medzi členskými štátmi, a/alebo prekážok brániacich integrácii sektora. Očakáva sa, že v budúcnosti bude tieto projekty v čoraz väčšej miere financovať trh.

Digitálne technológie: Hospodárstvo a spoločnosť EÚ sú vysoko závislé od zavádzania dátovej infraštruktúry schopnej podporovať rozvoj nových technológií, služieb a aplikácií. Nedostatočné financovanie, ako aj chýbajúce prepojenia v súčasných programoch vedú k pretrvávajúcim medzerám v infraštruktúre širokopásmového pripojenia, čo bráni využitiu plného potenciálu digitálneho hospodárstva EÚ. Akcia EÚ je potrebná na zabezpečenie bezproblémového pripojenia v celej EÚ, čo bude následne viesť k obrovským prínosom v rôznych hospodárskych odvetviach, ako aj k zvýšenej súdržnosti na celom kontinente.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (ex post)

NPE poskytuje pridanú hodnotu EÚ prostredníctvom rozvoja pripojiteľnosti v doprave, energetike a telekomunikáciách tým, že sa zameriava na verejné statky s európskym rozmerom a na projekty, ktoré by sa nezrealizovali bez podpory EÚ. Pridaná hodnota EÚ Nástroja na prepájanie Európy spočíva konkrétne v jeho schopnosti:

~riadiť verejné a súkromné financie smerom k plneniu cieľov politiky EÚ,

~umožňovať významné investície, keď sa náklady znášajú na vnútroštátnej/miestnej úrovni, pričom prínosy sú zreteľné na európskej úrovni,

~urýchliť prechod na digitálnu spoločnosť s nízkymi emisiami.

Podpora EÚ z nového programu NPE sa zameriava na opatrenia, ktoré majú najvyššiu pridanú hodnotu EÚ. Konkrétnejšie:

V doprave zahŕňa cezhraničné úseky a úzke miesta v základnej sieti, zavádzanie systémov riadenia dopravy vo veľkom rozsahu a hlavné nové priority, ako sú alternatívne palivá, digitalizácia, bezpečnosť a vojenská mobilita.

V energetike zahŕňa projekty infraštruktúry s cezhraničným významom v oblasti prenosu a uskladňovania elektriny, prepravy zemného plynu a CO₂ a inteligentných sietí na rozhraní medzi prenosovými a distribučnými sieťami, ako aj v oblasti zvyšovania inteligencie prenosových sietí. Zahŕňa aj ciele cezhraničné zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a plánovanie, v ktorom sú zapojené najmenej dva členské štáty.

V sektore digitálnych technológií zahŕňa zavádzanie projektov digitálnej pripojiteľnosti, pri ktorých sa očakáva, že budú mať významný vplyv na digitálny jednotný trh, okrem iného prostredníctvom ich zosúladenia s cieľmi oznámenia o stratégii gigabitovej spoločnosti, prostredníctvom silných cezhraničných vplyvov a synergií vo všetkých sektoroch a pri umožnení digitálnych služieb. Projekty sa ďalej prioritizujú vzhľadom na výhody vyplývajúce z ich realizácie na úrovni EÚ, pričom sa pripomína, že niektoré projekty by sa buď vôbec nezrealizovali, ak by to bolo ponechané na členské štáty, alebo v prípade iných projektov by sa prostredníctvom množstva rozdrobených, nekoordinovaných intervencií nedosiahol rovnaký účinok na digitálny jednotný trh.

1.4.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Zo zistení hodnotenia NPE na obdobie 2014 – 2020 v polovici trvania a z verejnej konzultácie o budúcom programe NPE vyplýva, že existuje priestor na to, aby sa v programe pokračovalo aj po roku 2020.

Hlavné závery hodnotenia NPE v polovici trvania, ktoré Komisia prijala 13. februára 2018, sú:

Celkovo po prvom triapolročnom období vykonávania NPE je program na dobrej ceste, aj keď je ešte príliš skoro na meranie výsledkov, keďže vykonávanie programu je stále v skorej fáze. Výkonnostnému rámcu stanovenému v nariadení navyše chýbajú dobre vymedzené či spoľahlivé ukazovatele. Pri zohľadnení tejto výhrady z hodnotenia vyplývajú tieto výsledky pre sektory Nástroja na prepájanie Európy:

NPE je účinný a cielený nástroj pre investície do transeurópskej infraštruktúry v sektore dopravy, energetiky a digitálnych technológií. NPE prispieva k prioritám Komisie v oblasti pracovných miest, rastu a investícií, vnútorného trhu, energetickej únie, klímy a digitálneho jednotného trhu.

NPE prináša vysokú európsku pridanú hodnotu pre všetky členské štáty tým, že podporuje projekty pripojiteľnosti s cezhraničným rozmerom.

Projekty v oblasti energetiky zaisťujú bezpečnosť dodávok a sú kľúčové pre nákladovo efektívnu dekarbonizáciu hospodárstva. NPE je užitočný aj pri zavádzaní nových celoeurópskych systémov v oblasti riadenia a bezpečnosti dopravy, vysokovýkonných elektrických vedení a inteligentných sietí, ako aj pri spúšťaní širokopásmových a prepojených digitálnych služieb.

V sektore telekomunikácií z dvojakého zamerania NPE na digitálne cezhraničné služby verejného záujmu a komunikáciu a na výpočtovú infraštruktúru vyplynulo, že program má dôležitý vplyv na dosiahnutie cieľov digitálneho jednotného trhu EÚ. Vzhľadom na obmedzené zdroje sa však z financovania NPE pre telekomunikácie mohli podporiť len úplne prvé kroky smerom k úplnej cezhraničnej digitálnej infraštruktúre v oblastiach verejného záujmu.

Dokončenie sietí TEN stanovené v prioritách politiky EÚ si ešte vyžaduje obrovské investície, z ktorých časť bude závisieť od pretrvávajúcej podpory EÚ. Existuje

potenciál na uvoľnenie ďalších verejných a súkromných investícií, ak by sa poskytol väčší rozpočet EÚ na riešenie zlyhaní trhu.

Pokiaľ ide o implementáciu programu, z hodnotenia vyplynulo, že:

Priame hospodárenie s grantmi NPE sa preukázalo ako veľmi účinné so silným postupom prípravy projektov a konkurenčným výberovým procesom, zameraním na ciele politiky EÚ, koordinovaným vykonávaním a plným zapojením členských štátov. Výkonná agentúra INEA má veľmi dobré výsledky v oblasti finančného riadenia NPE.

Prvýkrát sa časť rozpočtu na politiku súdržnosti plnila na základe priameho riadenia v rámci NPE. 100 % krytia bolo pridelených v prvej polovici programového obdobia takmer výlučne na udržateľné druhy dopravy.

NPE naďalej používa a vyvíja inovačné finančné nástroje. Ich zavádzanie však bolo obmedzené z dôvodu nových možností, ktoré ponúka EFSI. Predpokladá sa, že používanie finančných nástrojov NPE sa zvýši v druhej polovici programu, keď sa zabezpečí doplnkovosť s EFSI.

V roku 2017 sa v oblasti dopravy s veľmi pozitívnymi prvými skúsenosťami skombinovali granty s finančnými nástrojmi, čo umožnilo využiť granty na maximalizáciu pákového efektu súkromných alebo verejných prostriedkov.

NPE testoval aj synergie medzi sektormi, obmedzoval ho však súčasný právny/rozpočtový rámec. Sektorové politické usmernenia a nástroj NPE by mali byť pružnejšie s cieľom uľahčiť synergie a mali by lepšie reagovať na nový technologický vývoj a priority.

V období 2021 – 2027 sa bude NPE ďalej zosúladiť so súčasnými politickými prioritami Komisie, a to najmä v oblasti digitalizácie a dekarbonizácie. Prispeje sa tým k posilneniu výkonu v rámci NPE, keďže môžu vzniknúť ďalšie oblasti na synergiu.

Komisia navrhuje aj po roku 2020 pokračovať v implementácii NPE prostredníctvom priameho riadenia tak ako v období 2014 – 2020. Zároveň sa zavedie niekoľko zlepšení. Vzhľadom na potrebu jasne vymedzených ukazovateľov a ďalších odporúčaní vyplývajúcich z hodnotenia v polovici trvania bude potrebné začleniť úpravy týkajúce sa zjednodušenia a efektívnosti v súlade s usmerneniami Komisie o zjednodušení.

Ďalšie možnosti zlepšenia sa týkajú zmiernenia administratívnych požiadaviek na malé granty, inovačných foriem podpory, technickej pomoci pri príprave projektov, udržateľnosti/zvyšovania odolnosti proti zmene klímy niektorých druhov projektov a synergií. Riešiť sa bude aj súčasná nepružnosť v oblasti priorit a rozsahu intervencie, napríklad s cieľom prispôbiť nové priority politiky alebo zohľadniť technologický vývoj.

1.4.4. Zlučiteľnosť a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Kohézny fond	Lepšie rozdelenie rozsahu pôsobnosti medzi KF/EFRR a NPE, pokiaľ ide o dopravu⁴⁴: NPE sa bude zameriavať na infraštruktúru TEN-T cezhraničného významu (a to aj prostredníctvom implementácie
--------------	--

⁴⁴

S výhradou konečných rozhodnutí týkajúcich sa rozsahu pôsobnosti a rozpočtu jednotlivých programov.

(KF)/ EFRR	finančného krytia z Kohézneho fondu pre dopravu) a EŠIF na potreby mestskej, miestnej a regionálnej mobility. • Lepšia koordinácia a zefektívnenie politických cieľov a zásahov prostredníctvom podmienok <i>ex ante</i> uplatniteľných na investície do dopravy v rámci zdieľaného riadenia (s cieľom zabezpečiť úplnú súdržnosť s TEN-T). • V prípade energetiky zaistenie jasného rozdelenia rozsahu pôsobnosti zameraním NPE na TEN-E (vrátane inteligentných sietí na prenos a prenosového/distribučného rozhrania) a zameraním KF/EFRR na národný/regionálny prenos, distribúciu a inteligentné distribučné siete a uskladňovanie. Rastúci význam investícií na miestnej a regionálnej úrovni v decentralizovanom energetickom systéme poukazuje na pretrvávajúci alebo dokonca zvýšený význam financovania energetiky z fondov KF/EFRR. • KF/EFRR aj NPE sú zosúladené tak, aby mohli poskytovať súdržnú a doplnkovú podporu strategickým cieľom EÚ v oblasti pripojenia v digitálnom sektore. Pokiaľ ide o jeden cieľ, ku ktorému majú spoločne prispievať KF/EFRR aj NPE, NPE by mal pokrývať oblasti zlyhaní trhu, v ktorých sa môžu zavádzať projekty s menej intenzívnymi grantmi, čím sa umožní, aby sa z fondov KF/EFRR riešili ďalšie a závažnejšie zlyhania trhu, ktoré si vyžadujú vyššie a intenzívnejšie granty. • Lepšie zosúladenie pravidiel uplatňovania, implementácie a monitorovania.
InvestEU	• Žiadne finančné nástroje v rámci NPE. • Zameranie podpory z grantov na projekty, ktoré nemožno podporiť z finančných nástrojov, alebo • Používanie grantov na kombinovanie s fondom InvestEU (alebo iným súkromným financovaním), ak je to potrebné na účely zvýšenia atraktívnosti pre banky.
Program Digitálna Európa	• Podľa svojho súčasného vymedzenia je program Digitálna Európa zameraný na budúce aktivity v časti súčasného NPE týkajúcej sa infraštruktúr digitálnych služieb. • Služby vypracované v rámci programu Digitálna Európa sa budú používať v infraštruktúre pripojenia, ktorú zabezpečuje NPE 2021 – 2027. • Na ochranu kritických infraštruktúr podporovaných z NPE 2021 – 2027 sa využije kybernetická bezpečnosť vyvinutá v rámci programu Digitálna Európa.
Európsky horizont	• Rovnako ako v súčasnosti sa bude vývoj inovačných riešení podporovať z výskumného programu EÚ Európsky horizont a zavádzanie inovačných riešení z nového NPE, ak budú v jeho rozsahu pôsobnosti (napríklad v oblasti alternatívnych palív alebo systémov digitálneho riadenia dopravy). Nehrozí prekrývanie, keďže štádiá trhovej zrelosti akcií v rámci programu Európsky horizont a NPE sa podstatne líšia.

1.5. Trvanie a finančný vplyv

☒ **obmedzené trvanie**

- ☒ v platnosti od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2027.
- ☒ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od 2021 do 2027 a na platobné rozpočtové prostriedky od 2021 do 2033.

☐ **neobmedzené trvanie**

- Počiatočná fáza implementácie bude trvať od RRRR do RRRR,

a potom bude implementácia pokračovať v plnom rozsahu.

1.6. Plánovaný spôsob riadenia⁴⁵

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

- ☒ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie
- ☒ prostredníctvom výkonných agentúr

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☒ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

- ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,
- ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),
- ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,
- ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,
- ☒ verejnoprávne subjekty,
- ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,
- ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,
- ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.
- *V prípade viacerých spôsobov riadenia uved'te v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

Program sa implementuje v rámci priameho riadenia v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách. Možnosť nepriameho spôsobu riadenia možno zvážiť v prípade infraštruktúry digitálneho pripojenia, a to najmä pre subjekty sociálno-ekonomickej interakcie. Na účely tohto legislatívneho finančného výkazu sa predpokladá priame riadenie s cieľom vypracovať čo najobozretnejšie odhady.

⁴⁵

Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

V závislosti od výsledku budúcej analýzy nákladov a prínosov a rovnako ako v období 2014 – 2020 by sa väčšina rozpočtu mohla plniť prostredníctvom delegovania na výkonnú agentúru⁴⁶. V takom prípade by útvary Komisie priamo riadili len opatrenia na podporu programu.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uveďte časový interval a podmienky.

V porovnaní s NPE na obdobie 2014 – 2020 sa zavedie jednoduchší, ale spoľahlivejší výkonnostný rámec na monitorovanie dosahovania cieľov programu a jeho prispievanie k plneniu cieľov politiky EÚ. Vypracujú sa ukazovatele na monitorovanie implementácie a pokroku pri plnení programu.

Program bude podliehať hodnoteniu v polovici trvania a hodnoteniu *ex post* s cieľom posúdiť jeho efektívnosť, účinnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridanú hodnotu.

Pokiaľ ide o akcie, systémom podávania správ o výkonnosti sa zabezpečí, aby sa údaje na monitorovanie implementácie programu a výsledkov zbierali efektívne, účinne a včas. Na tento účel sa príjemcom finančných prostriedkov Únie a (v prípade potreby) členským štátom budú ukladať primerané požiadavky na podávanie správ.

Pravidelne sa budú podávať operačné správy o riadení a finančnom plnení projektu, ktorými sa podporí monitorovanie dosahovania cieľov programu.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmu vykonávania financovania, spôsobov platieb a stratégie kontrol

Tento program sa bude implementovať prostredníctvom priameho riadenia. Môže byť delegovaný na výkonnú agentúru, a to na základe výsledku analýzy nákladov a prínosov a súvisiacich rozhodnutí, ktoré sa majú prijať. Niektoré opatrenia na podporu programu môže v takom prípade priamo riadiť Komisia.

Zriadená výkonná agentúra INEA má potrebné štruktúry aj procesy na zabezpečenie priebežného riadenia NPE. Agentúra vznikla na riadenie projektov TEN-T z finančných výhľadov na obdobie 2000 – 2006 a 2007 – 2013, ako aj z NPE na obdobie 2014 – 2020.

Ako vyplynulo z hodnotenia NPE na obdobie 2014 – 2020 v polovici trvania, priame riadenie grantov NPE v rámci súčasného mandátu agentúry INEA sa preukázalo ako veľmi efektívne vďaka dôkladnému postupu prípravy projektov a konkurenčnému výberovému konaniu, zameraniu na ciele politiky EÚ, koordinovanej implementácii a plnému zapojeniu členských štátov. Agentúra INEA má veľmi dobré výsledky v oblasti rozpočtového aj finančného riadenia NPE.

Možnosť nepriameho spôsobu riadenia možno zvážiť v prípade infraštruktúry digitálneho pripojenia, a to najmä pre subjekty sociálno-ekonomickej interakcie.

⁴⁶

Program môže byť (čiastočne) delegovaný na výkonnú agentúru, a to na základe výsledku analýzy nákladov a prínosov a súvisiacich rozhodnutí, ktoré je potrebné prijať; súvisiace administratívne rozpočtové prostriedky na implementáciu programu v Komisii a vo výkonnej agentúre budú príslušne upravené.

Program sa bude implementovať hlavne prostredníctvom grantov. Vypracuje sa vhodná stratégia kontroly, ktorá bude zameraná na tri kľúčové fázy implementácie grantov v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách:

vyhlasovanie výziev na predkladanie návrhov a výber návrhov, ktoré zodpovedajú cieľom politiky programu;

operačné a monitorovacie kontroly a kontroly *ex ante*, ktoré sa týkajú implementácie projektu, verejného obstarávania, predbežného financovania, priebežných a záverečných platieb, ako aj riadenia záruk projektu;

kontroly *ex post* projektov a platieb.

Táto stratégia kontroly by mala priniesť výsledky v súlade s metrikou pozorovanou pri prvej iterácii programu⁴⁷:

~100 % plnenie viazaných a platobných rozpočtových prostriedkov,

~100 % príjemcov informovaných včas,

~viac ako 95 % grantov podpísaných načas,

~100 % platieb uhradených včas,

~zvýšková chybovosť nižšia ako 2 % hladiny významnosti.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Zistené riziká sú do veľkej miery rovnaké ako riziká zistené pri predchádzajúcom programe:

pomalšie rozvíjanie kľúčových priorít oproti plánu (koridory, projekty spoločného záujmu) v dôsledku nedostatočnej odozvy na trhu alebo nedostatočnej kvality predložených projektov;

oneskorenia pri vykonávaní projektov;

možné chyby alebo zlé riadenie finančných prostriedkov EÚ;

zmena trhových podmienok, najmä zníženie dopytu po infraštruktúre, ako to bolo v prípade poslednej finančnej krízy.

V tejto súvislosti sa očakáva, že sa na novú iniciatívu týkajúcu sa vojenskej mobility budú vzťahovať tie isté riziká ako na ostatné projekty v oblasti dopravy.

V digitálnom sektore sa budú z NPE financovať nové druhy projektov digitálnej infraštruktúry (napr. koridory 5G, podmorské káble), ktoré predtým neboli súčasťou programu NPE a do ktorých budú zapojené nové zainteresované strany (napr. subjekty sociálno-ekonomickej interakcie, ako sú školy, nemocnice atď.). Preto bude digitálny NPE obsahovať opatrenia podpory zamerané na intenzívne zapojenie zainteresovaných strán, ako aj na činnosti podpory v oblasti prípravy projektov (ako je napríklad technická pomoc). Okrem toho sa opatrenia na zavádzanie koridorov 5G týkajú nových technológií, ktoré závisia od vývoja na trhu v oblasti odvetvových noriem a od dostupnosti nových technológií na potrebné zavádzanie hardvéru a softvéru. Trhové podmienky tak môžu ovplyvňovať načasovanie vykonávania konkrétnych opatrení.

⁴⁷

Na základe informácií uverejnených vo výročnej správe o činnosti agentúry INEA za rok 2017

Tieto riziká sa budú riešiť venovaním pozornosti konkurencieschopnosti postupu prípravy projektov a zameraním sa na prispievanie projektov k plneniu cieľov politiky, čím sa zabezpečí systematické zapojenie všetkých aktérov a zachovanie primeranej rozpočtovej flexibility. Súbor kontrol *ex ante* a *ex post* sa upraví podľa predpokladanej úrovne rizík.

Tieto kontroly sa budú na tento účel podporovať každoročným posudzovaním rizika zdola nahor, systematickým posudzovaním kontrolného rámca, vhodným podávaním správ o odchýlkach (register výnimiek a nesúladi) a nápravnými opatreniami vykonávanými podľa odporúčaní vydaných Útvorom pre vnútorný audit, Európskym dvorom audítorov alebo orgánom udeľujúcim absolutórium.

2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer náklady na kontroly – hodnota súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Ak bude nový program NPE riadiť Komisia, náklady na kontrolu budú vyššie ako v prípade súčasného NPE a mohli by byť v rozsahu 1 až 3 % platobných rozpočtových prostriedkov.

Náklady a prínosy kontrol

Náklady na kontrolu v rámci súčasného NPE boli rozdelené na náklady na dohľad na úrovni Komisie a náklady na operačné kontroly na úrovni vykonávacieho orgánu. Náklady na kontrolu súvisiacich finančných nástrojov, ktoré nebudú tvoriť súčasť nového NPE, sa posudzovali samostatne.

Náklady na kontroly na úrovni Komisie v rámci troch zapojených GR sa odhadujú⁴⁸ približne na 0,1 % operačných platobných rozpočtových prostriedkov na programovej úrovni.

Tieto kontroly sú zamerané na zabezpečenie bezproblémového a účinného dohľadu nad agentúrou zo strany príslušného GR a na zabezpečenie potrebnej miery istoty na úrovni Komisie.

V neustálom zvyšovaní nákladov na dohľad na úrovni Komisie by sa mali odrážať zintenzívňujúce sa požiadavky na dohľad nad výkonnými agentúrami, ako aj dodatočné úsilie, ktoré bude súvisieť so zabezpečovaním istoty v prípade nových zložiek programu, ako je napríklad vojenská mobilita.

Agentúra INEA vždy dokázala zabezpečiť stabilné kontrolné prostredie, pričom náklady na kontrolu predstavovali v rokoch 2015 a 2016 približne 0,95 % operačných platieb. Vo výročnej správe o činnosti agentúry INEA za rok 2017 sa odhadovalo, že náklady na kontroly NPE (vrátane „dedičstva“) v roku 2017 dosiahli 20 miliónov EUR, resp. 1,25 % celkových operačných platieb (1 602,2 milióna EUR).

Keďže nový program NPE je, pokiaľ ide o veľkosť a druh projektu, pokračovaním súčasného NPE, náklady na kontrolu na úrovni subjektu sa pred nadchádzajúcim posúdením nákladov a prínosov očakávajú v podstate v rovnakom rozsahu, hoci logicky sa budovanie kapacít potrebných na spustenie dodatkov programu môže premietnuť do zvýšenia nákladov na kontroly.

⁴⁸

Tento odhad neobsahuje strategické a politické aspekty programu ani dohľad nad delegovanými nástrojmi NPE.

Prínosy kontrol sú takéto:

- zabránenie výberu slabších alebo neprimeraných návrhov,
- optimalizácia plánovania a využívania finančných prostriedkov EÚ na zachovanie pridanej hodnoty EÚ,
- zabezpečenie kvality dohôd o grante, zabránenie chybám pri identifikovaní právnických osôb, zabezpečenie správneho výpočtu príspevkov EÚ a prijatie záruk potrebných na správne fungovanie grantov,
- zisťovanie neoprávnených nákladov vo fáze platby,
- zisťovanie chýb, ktoré majú vplyv na zákonnosť a riadnosť operácií, vo fáze auditu.

S výhradou pozitívneho posúdenia nákladov a prínosov, pokiaľ ide o ich účinok na mieru chybovosti, náklady na kontroly a účinnosť a efektívnosť kontrol, sa zväži príležitosť zaviesť zjednodušené vykazovanie nákladov.

Odhadovaná chybovosť

V prípade programu NPE bol rok 2017 prvým rokom audítorskej činnosti. V prípade programu NPE v oblasti dopravy a energetiky sú v tejto fáze k dispozícii obmedzené výsledky auditu. Odhadovaná zvyšková chybovosť pre všetky sektory NPE je stanovená v rozsahu 1 až 2 %. Tento odhad platí aj pre NPE2.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uved'te existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie boja proti podvodom.

Generálne riaditeľstvá Komisie zodpovedné za opatrenia financované podľa tohto nariadenia sa zaväzujú chrániť finančné záujmy Únie v súlade so stratégiou Komisie pre boj proti podvodom [KOM(2011)376 z 24. júna 2011] a jej nadchádzajúcou revíziou. Opatrenia na boj proti podvodom spočívajú najmä v uplatňovaní preventívnych opatrení proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam, účinných kontrolách, vo vymáhaní nenáležite vyplatených súm a v prípade zistenia nezrovnalostí v účinných, primeraných a odrádzajúcich pokutách v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 a s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999.

GR CNECT, MOVE a ENER, ako aj vykonávacia agentúra INEA (MOVE: november 2017, ENER: december 2017), už aktualizovali alebo zaktualizujú (GR CNECT, INEA) do konca roka 2019 svoje stratégie pre boj proti podvodom a súvisiace akčné plány na úrovni GR, ktoré sa budú týkať celého výdavkového cyklu, pričom sa zohľadní primeranosť a analýza nákladov a prínosov opatrení, ktoré sa majú realizovať, čím sa umožní posúdenie rizika programu.

Útvary Komisie zabezpečia, aby sa ich prístup k riadeniu rizika podvodov využíval na identifikáciu vysokorizikových oblastí, pričom sa zohľadní analýza nákladov a prínosov špecifická pre jednotlivé sektory, ako aj práca vykonaná v oblasti predchádzania podvodom a analyzovania rizík úradom OLAF.

Administratívne monitorovanie zmlúv, grantov a súvisiacich platieb patrí do pôsobnosti agentúry INEA. Stratégia pre boj proti podvodom sa aktualizuje každé dva roky, naposledy na konci roka 2016. Agentúra vypracuje vlastné opatrenia na boj proti podvodom vrátane stratégie auditu *ex post* s cieľom posúdiť zákonnosť

a riadnosť príslušných transakcií a vymôcť neoprávnene vyplatené sumy. Agentúra INEA podlieha každoročnému auditu Európskeho dvora audítorov, cieľom ktorého je poskytnúť verný a pravdivý prehľad o účtoch, ako aj o zákonnosti a riadnosti príslušných transakcií (príjmových aj výdavkových), ako aj postupu udelenia absolutória, ktorý vykonáva Európsky parlament a Rada EÚ.

Zmluvy týkajúce sa grantov a verejného obstarávania uzavreté vykonávajúcimi GR alebo agentúrou INEA budú vychádzať zo štandardných modelov, v ktorých sa budú uvádzať všeobecne platné opatrenia na boj proti podvodom vrátane právomoci na vykonávanie auditu, kontrol na mieste a uvedených inšpekcií. Komisia, jej zástupcovia a Dvor audítorov budú mať právomoc vykonávať audity všetkých príjemcov grantov, dodávateľov a subdodávateľov, ktorí prijali finančné prostriedky Únie, a to na základe dokumentov a na mieste.

Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) je oprávnený vykonávať kontroly a inšpekcie na mieste u hospodárskych subjektov, ktorých sa priamo alebo nepriamo dotýka toto financovanie, v súlade s postupmi stanovenými v nariadení (Euratom, ES) č. 2185/96, s cieľom určiť, či došlo k podvodu, korupcii alebo inej protiprávnej činnosti, ktorá sa dotýka finančných záujmov Európskej únie v súvislosti s dohodou o grante alebo rozhodnutím o grante či zmluvou týkajúcou sa financovania z prostriedkov Únie. Európska prokuratúra môže vyšetrovať a sťahovať podvody a iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie, ako sa stanovuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Okruh viacročného finančného rámca a nové navrhované rozpočtové riadky výdavkov

Okruh viacročného o finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	1 – Jednotný trh, inovácie a digitálne technológie 2 – Súdržnosť a hodnoty 5 – Ochrana a obrana	DRP/NRP ⁴⁹	krajín EZVO ⁵⁰	kandidátskych krajín ⁵¹	tretích krajín	v zmysle článku [21 ods. 2 písm. b)] nariadenia o rozpočtových pravidlách
	02 03 01 Nástroj na prepájanie Európy (NPE) – Špecifický cieľ v oblasti dopravy	DRP				
	05 03 Príspevok z Kohézneho fondu k NPE – Špecifický cieľ v oblasti dopravy	DRP				
	13 03 Špecifický cieľ vojenskej mobility v rámci NPE – Doprava	DRP				
	02 03 02 NPE – Špecifický cieľ v oblasti energetiky	DRP	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE
	02 03 03 NPE – Špecifický cieľ v oblasti digitálnych technológií	DRP				
	Administratívna podpora NPE	NRP				

⁴⁹ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁵⁰ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁵¹ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca:	1, 2, 5	1 – Jednotný trh, inovácie a digitálne technológie 2 – Súdržnosť a hodnoty 5 – Ochrana a obrana
--	----------------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
02 03 01 Nástroj na prepájanie Európy – Doprava	Závazky	(1)	1 717,800	1 752,656	1 787,509	1 823,359	1 861,206	1 898,051	1 935,892		12 776,473
	Platby	(2)	212,678	787,447	1 000,889	1 157,909	1 301,191	1 439,954	1 510,550	5 365,855	12 776,473
05 03 Príspevok z Kohézneho fondu do Nástroja na prepájanie Európy – Doprava	Závazky	(1)	1 435,757	1 487,467	1 543,787	1 601,874	1 661,779	1 723,866	1 788,588		11 243,118
	Platby	(2)	77,593	498,789	522,922	542,758	563,230	584,362	606,284	7 847,181	11 243,118
13 03 Nástroj na prepájanie Európy – Doprava – Vojenská mobilita	Závazky	(1)	871,300	889,266	908,231	926,196	945,160	964,123	983,086		6 487,362
	Platby	(2)	109,577	400,629	509,443	588,928	661,407	731,950	767,571	2 717,857	6 487,362
02 03 02 Nástroj na prepájanie Európy – Energetika	Závazky	(1)	1 158,000	1 180,900	1 204,798	1 229,694	1 254,588	1 279,480	1 307,200		8 614,659
	Platby	(2)	107,636	418,723	498,757	572,186	604,053	623,041	641,070	5 149,194	8 614,659
02 03 03 Nástroj na prepájanie Európy – Digitálne technológie	Závazky	(1)	394,800	402,636	411,469	419,298	428,124	435,947	446,765		2 939,039
	Platby	(2)	22,827	142,297	200,809	234,226	250,232	257,186	262,325	1 569,136	2 939,039
Administratívna podpora NPE ⁵²	Závazky = platby	(3)	27,800	28,356	28,923	29,502	30,092	30,693	31,307		206,673

⁵² Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie implementácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu SPOLU	Závazky	= 1 + 3	5 605,457	5 741, 281	5 884,717	6 029,923	6 180,949	6 332,159	6 491,007		42 265,493
	Platby	= 2 + 3	558,111	2 276,241	2 761,743	3 125,509	3 410,205	3 667,185	3 817,276	22 649,223	42 265,493

Okruh viacročného finančného rámca:	7	„Administratívne výdavky“
--	---	---------------------------

Tento oddiel sa vyplní použitím „rozpočtových údajov administratívnej povahy“, ktoré sa najprv uvedú v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu, ktorá sa na účely konzultácie medzi útvarmi vloží do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Ľudské zdroje		22,283	22,252	21,714	20,073	19,228	18,137	17,190		140,877
Ostatné administratívne výdavky		8,805	9,947	10,192	10,479	9,852	9,840	10,695		69,811
Rozpočtové prostriedky v rámci OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)	31,089	32,199	31,906	30,552	29,080	27,977	27,886		210,688

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky v rámci všetkých okruhov viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky	5 636,546	5 773,480	5 916,623	6 060,475	6 210,029	6 360,136	6 518,893		42 476,181
	Platby	589,200	2 308,440	2 793,649	3 156,061	3 439,285	3 695,162	3 845,162	22 649,223	42 476,181

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.
- ☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje	22,283	22,252	21,714	20,073	19,228	18,137	17,190	140,877
Ostatné administratívne výdavky	8,805	9,947	10,192	10,479	9,852	9,840	10,695	69,811
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	31,089	32,199	31,906	30,552	29,080	27,977	27,886	210,688

Mimo OKRUHU 7⁵³ viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky	27,800	28,356	28,923	29,502	30,092	30,693	31,307	206,673
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	27,800	28,356	28,923	29,502	30,092	30,693	31,307	206,673

SPOLU	58,889	60,555	60,829	60,053	59,171	58,670	59,193	417,361
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu pridelovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

⁵³

Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie implementácie programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum. Zahŕňajú sumy potrebné na riadenie nesplatených záväzkov („dedičstvo“) programov na obdobie 2014 – 2020, ktoré v súčasnosti riadi výkonná agentúra.

3.2.2.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

- ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.
- ☐ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

Roky		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)								
Ústredie a zastúpenia Komisie		93	90	83	75	71	67	88
Delegácie								
Výskum								
•Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: EPPČ) – ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED⁵⁴								
Okruh 7								
Financované z OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	– ústredia	122	128	133	126	122	116	85
	– delegácie							
Financované z finančného krytia programu ⁵⁵	– ústredia							
	– delegácie							
Výskum								
Iné (uved'te)								
SPOLU		215	218	216	201	193	183	173

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu pridelit' riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	• Tvorba politiky a stratégia • Podpora regionálnych a tematických fór na účely určenia projektov spoločného záujmu • Koordinácia a udržiavanie stykov so všetkými zainteresovanými stranami (členské štáty, tretie krajiny, iné GR a iné inštitúcie EÚ, tematické a regionálne fóra atď.) • Príprava ročného pracovného programu • Výberový proces • Riadenie ročných výziev na predkladanie návrhov a výber projektov na finančnú podporu EÚ • Prevádzkové a finančné riadenie projektu • Hodnotenia
Externí zamestnanci	• Podpora regionálnych a tematických fór na účely určenia projektov spoločného záujmu • Podpora výberového procesu • Podpora riadenia ročných výziev na predkladanie návrhov a výber projektov na finančnú podporu EÚ • Podpora finančného a projektového riadenia • Podpora organizácie hodnotení

⁵⁴ ZZ = zmluvný zamestnanec, MZ = miestny zamestnanec, VNE = vyslaný národný expert, DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec, PED = pomocný expert v delegácii.

⁵⁵ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.3. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

- ☐ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami.
- ☒ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Uveďte spolufinancujúci subjekt	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

- ☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.
- ☐ Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:
 - ☐ vplyv na vlastné zdroje
 - ☐ vplyv na iné príjmy

uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov ☐

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový príjmový riadok	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁵⁶						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Článok							

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

[...]

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

[...]

⁵⁶

Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.